

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minder hirczésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Közegészségügy a megyékben.

Minden megyének s így Bácskának is megvannak a maga speciális egészségügyi mizériái; olyannyira égető szükség ezeknek orvoslása, hogy a most folyó belügyi budget-vita kimagasló pontját is ez képezte.

Időszerűnek tartjuk ezzel kapcsolatban a M. U. következő, szakkézből eredő cikkét ismertetni:

A közegészségügy kérdése aktuálissá vált; a folyton pusztító járványok: kolera, difteritisz végre meggyőzték mindenkit arról, hogy elérkezett a komoly cselekvés ideje.

Hieronymi belügyminiszter a gyakorlati élet embere. Alig lépett nehéz hivatalába, már is örvendetes jelét adta annak, hogy az ügy kiváló fontosságát átlátta és kész mindazt megtenni, ami a mostohán ápolat ügynek rendezésére szükséges s a nemzeti párt jeles s nagy műveltségű vezére egyik közelebbi országgyűlési beszédében szintén alaposan szólt az egészségügyi hiányokról.

Nem lehet ily előzmények után most már kételkedni abban, hogy ezen, a törvényhozás minden egyes tagját pártkülönbség nélkül érdeklő ügyet maga a törvényhozás, tekintettel az ország kedvezőbb pénzügyi helyzetére és tekintettel a célszerű megoldás nemzetgazdasági előnyeire is, gyorsan fogja elintézni.

Az országos közegészségi tanács, mely fennállása óta semmi alkalmat el nem mulasztott az egészségügyi hiányok felderítésére és az azokat elhárítani képes javaslatok előterjesztésére, már legközelebb meg fogja adni az alapot, a melyen a szakszerű intézkedések foganatosítandók lesznek és ez annyival inkább tarthat számot a kellő méltánylásra, mert javaslatát a nagyszámú gyakorlati egészségügyi és közigazgatási szakértők nyilatkozatainak kellő figyelembevételével fognak elkészíteni.

Egészségügyi hátramaradásunknak fő oka a hosszú évek során szerzett szomorú tapasztalatok szerint az, hogy az arra vonatkozó intézkedések a község kezeiben vannak, mely azok kivételére sem pénzzel, sem értelemmel eléggé nem rendelkeznek.

Az egészségügy rendezése ennél fogva lehetetlen annak államosítása nélkül és szoros összefüggésben áll az egész közigazgatás államosításával; a ki tehát ezt hátráltatja, az akadályt gördít az egészségügy rendezése elébe is és az számoljon lelkiismeretével a további pusztulásért, melyet közvetve okoz.

A törvényhatóságoknak, a községeknek nincs pénzüik, melylyel a szükséges egészségügyi kiadások költségeit fedezték; ez okból azután a kormány legbölesebb rendeleteit is illuzóriumokká teszik, midőn azok kivételére kellő költséget nem fordíthatnak. Így járnak el például, midőn körorvosi állásokra hirdetnek pályázatokat: 3—400 forint fizetéssel, jól tudván előre is, hogy ilyenekre senki sem pályázik és ha mégis kivételesen sikerül pályázót kapni és ez megválasztatik, csakhamar megszökik a falusi bíró személyében tisztelt főnökétől és kórtól.

Némi fogalomzavar uralkodik még a művelt körökben is az egészségügyi személyzet hivatását illetőleg; sokan nem is ismerik a különbséget az egészségügyi tisztviselő és a gyakorlóorvos között és összetévesztik ezeknek egymástól merőben különböző teendőiket.

Ennek az ügyre nézve azon káros következménye van, hogy az egészségügyi tisztviselők — health officer — mint azokat a gyakorlati és felesleges költségre nem hajlandó angol nevezi — a kik gyanánt nálunk a törvényhatósági fő- és járásorvosok vannak alkalmazva, nem részesülnek azon állásban és ellátásban, mely okvetlenül szükséges arra, hogy fontos teendőiknek és nem a magángyakorlatnak éljenek.

Már pedig valamint az alsóbb és felsőbb bíróságoknál alkalmazott ügyvéd nem végezhet ügyvédi gyakorlatot, ugyasint azon orvosok sem alkalmasak a magángyakorlatra, kik mint tisztviselők a betegségeket megelőző hygienikus rendszabályok javaslatba hozatalára és folytonos ellenőrzésére vannak hivatva.

Igaz ugyan, hogy az orvost nem lehet eltiltani a gyakorlattól, de helytelen őt, mint egészségügyi hivatalban állót, hivatali kötelességének elmulasztásával is, erkölcsileg arra utalni; ha a fő- és járásorvosoknak a szakértőket megillető állás és ellátás biztosítottatik s ha ennek folytán

felelősség terhe alatt lesznek kötelesek egész idejüket hivatali teendőiknek szentelni, a magángyakorlattal nem fognak foglalkozhatni, legalább nem annyira, hogy sokkal fontosabb hivatali teendőiknek meg ne felelhessenek.

Ezzel szoros kapcsolatban áll a jelenben fennálló amaz intézkedés, hogy a hivatalbeli orvosok a legkisebb végrehajtó hatalommal sem ruháztatnak fel, hanem csak mint tanácsadók szerepelnek, kiknek tanácsát azután vagy elfogadják, vagy elvetik.

Ha egyszer a hivatali orvos valódi egészségügyi tisztviselő lesz, kinek főhivatását az egészségügyi működés képezi, ugy semmi ok sem fog fenforogni arra nézve, hogy az egyetemes jólétre szükséges intézkedéseket el ne rendelhesse és ne intézkedhessék éppen úgy, mint más közigazgatási tisztviselő saját ügykörében.

Államosítani kell kivétel nélkül a körorvosokat és őket az illető körök vagyoni állapotához mért módon tisztességesen díjazni; s miután ők s a községi orvosok első sorban főleg a betegek gyógykezelésére vannak hivatva, fel kell őket menteni mindazon teendőktől, melyek az egészségügyi tisztviselőknek, t. i. a főorvosoknak és járásorvosoknak ügykörébe tartoznak.

Előre látható, hogy mindezen és még sok más intézkedések életbeléptetésével sem fog mindjárt megszűnni a difteritisz, a vörheny és sok más járvány, de nem sok idő múlva tapasztalni fogja a magyar nemzet az egészségügyi körüli intézkedéseknek s különösen az államosításnak nagy hasznát, mert számos oly járvány, mely a rossz egészségügyi viszonyoknak köszöni terjedését, szűkebb korlátok közé fog szoríttatni s meg lesz tartva számos emberélet, mely a polgárosult államoknak legbecesebb tőkéjét képezi.

A közegészségügy reformja hazánk legvitalisabb érdekeinek szempontjából szükséges és elodázhatlan.

Meg vannak valamennyi tényező annak keresztülvitelére, a kedvező pénzügyi helyzet, a kor kívánalmainak színvonalán álló törvényhozó testület, erélyes és jóakaratu belügyminiszter és buzgó működő szaktanács.

Bizton várhatjuk, hogy ily tényezők mellett a rég óhajtott reform nem fog elmaradni.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Merengés.

Az ablak nyitva és kicsiny szobámból
A késő éjbe némán bámulok
Szívemben a vad démonok csatáznak
Sívtra mellé örült dallamot.

Fejem az ablak párkányára hajtom,
— Oly jó a hűvös esti lég neki! —
Hűdeg van kiinn, de úgyis éget lelkem:
Mert kedvesem szerelmem megcsejt.

Ott túlhan át, ama csukott kis ablak,
Ott ő lakik, az ő ablakja az.
Oh, hányszor vártam ott viharban, éjben
S ajkamra nem jött sohasem panasz.

Most újra nézem, újra várom arcát,
De hogy az átkom zúdítam rá!
És dörgésemől majd a föld megnyílik
S kacagra látom bukni őt alá! . . .

. . . De hall! mi zúg? mi zaj kél ott az éjben?
Égy csendes dallam, bánatos panasz.
Tán nymphtató? vagy alvilági ének?
En nem tudom, csak érzem mi az.

Most újra szólok. — Csend! hadd hallgatom.
Szerelmet zeng, siratva kedvesét.
A hitelent, ki elfordult szegénytől
S talán egy másik bírja szívét! . . .

E hang! E hang! — A szívem összeressen —
E szelíd hang mily ismerős nekem!
Fejem, fejem! hol is halltam énget?
Oly ismerős — és még sem ismerem.

Hah! — Nézzed, nézzed ott az ablak nyitlik!
Az ő ablakja és a lány is ott.

A bus panaszdal, hallod, újra rezdül;
És ajka zengi azt a dallamot!

Virter Ferenc.

UTAZÁS FIUMÉBA.

Írta: Kajabusz.
(Polytázás.)

Plaszé állomásnál már 200 méterrel estünk lefelé s amint ezt elhagyjuk élénkbe tárul a Quarnero elragadó látkepe egész nagyszerűségében. Elénkbe tárul a tenger, ez a titokteljes világ, a mi több embert táplál, mint a föld; ez a titokteljes birodalma a néma népek, melynek óráisai hatalmasabbak a mi hadvezéreinknél, építsezi, a korallok nagyobb szerű műveket alkotnak, mint a mi palotáink; földlakói, a csigák jobban hiszik a halhatatlanságot, mint mink, mert életökben megcsinálják sarcophagjaikat, amit az utolsó napon újra fölvehetnek.

A tenger, ez a titokteljes percinga az idő nagy óraművében, mely szabályosan számlálja a csillagászati nap kezdetét és végét, még az éjszark alatt is, hol a hosszú éjben nincs dél, nincs éjfé.

A tenger, a szabadságvágyat felköltő, a visszatérő emléket fentartó, a függetlenséget ébresztő nagy elem. A mely népek tengere van, az nem könnyörög annyit a földnek s nem káromolja annyit az eget.

Innen, a hol most járunk, Fiumét még nem látjuk, de föltnik alattunk a Canale di Morlaccia hosszas csatornája a horvát partok között. Tul azon a sárgába játszó Veglia sziget, távolabb a szirtes Cherso sziget és a magas Isztria. A hatalmas Montemaggiore is ide látszik, melynek tövében fehérlenek a villák és fűrdő épületek.

Az egész látvány szédítő hatással bír. A szem hosszú ideig nem tud betelni avval a dus szinompával, melyet a délszaki vidék azurkék tengere, sziklás szigetei, öblei, távoli ligetei és a közelben kuszált hegytömegei nyujtanak. Mit tartozik az rám, most, hogy hajdan itt járt Vergilius vagy Ovidius vagy kicsoda? Különbön is Ovidius miatt annak idején néhány órai bezárást

kellts elszenvednem s ez kiölte belőlem iránta a kegyeletet.

Meja állomáson túl látszik a buccari öböl, mely bronz színű sziklák közt, szük csatornán át nyílik a tengerbe. E rövid csatorna balpartján van Portoré, alacsony világitó tornyával. Mindez 400 méterről közvetlen alattunk oly fjordszerű látványnyá egyesül, ami Norvégiában is számot tenne. Buccari annyira az öböl szélén fekszik, hogy bóra vagy szirokko-szél alkalmával utcáit, a szó teljes értelmében, mintegy kiöblíti a tenger.

Most aztán a Draga völgyet egy roppant költőiesen átmetszve már a tenger mellék olasz jelleű, lugasos szőlőmívelése mosolyog be hozzánk. Csinos nyári lakok sorakoznak egymás mellé. Hullámos vörös cseréppel vannak fűdve — a lapos cserepet leszédné a bóra. — Az olajfa, füge s babér más jelleget ad a tájnak, mintha a halál birodalmából — a kőtuskók közül — egy vidám élet mezőjére jutottunk volna. A vonat elrobb Susak borvát falu házszorai fölött, de olyan közvetlen fölötté, hogy olyik háznak a kéményébe lehet belátni. A kertekben temérdek cseresznye piros- és feketélik, nagy lugasos szőlők s fügefák pompáznak. Azt hiszem, ezeknek az atyafiaknak nincs három fagyos szentjük — s a borkostoló Orbánt se igen ismerik.

A Fiumára folyócskán átrobbogva Fiuméban vagyunk, a városban, de ismét egy 447. m. hos u alagutba kerültünk. Ez az alagut már Fiume felső jázái s a József főherceg kertje alatt furja át a szikladombot. A mint kiértünk belőle, átvágvva Fiume egyik élénk utcáján a „Corsia Deák“ on, ott vagyunk a vasuti pályaháznál.

Lakásunk a „Hotel Deák“-ban van, a második emeleten. A hotelier — Heim ur, tisztességesen beszél magyarul, valamint a kellerek közül is kettő. A szobalányok nem tudnak magyarul, de az nem baj. A konyha is magyar. Fialat tanárok, hivatalnokokból egy egész magyar asztaltársaság van, kik minket is maguk közé vesznek s így gyenge olasz nyelvtudományunk nincs kitéve a megszégyenülésnek. Átalában megjegyezhetem, hogy az államvasutaknál egész Horvátországon keresztül

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

A kovilyi takaré- és kölcsönös segélyegylet mint szövetkezet zárszámadásai 1892. évről.

Meghívó.

A kovilyi takaré- és kölcsönös segélyegylet mint szövetkezet vasárnap, 1893. évi február hó 12-én (január hó 31-én) délután 2 órakor a felső-kovilyi iskola termében tartja

I. rendes évi közgyűlését,

melyre a t. e. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Igazgatói jelentés a lefolyt 1892. üzletéről.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. Az 1892. évi számadásokra a felmentvény megadása.
4. Az eddigi igazgatói választmány és felügyelő bizottság leköszönése, valamint ujnak megválasztása.
5. Hivatalnokok fizetésének megállapítása.
6. Az alapszabályrendelet 34. § a alapján beadott előterjesztések eldöntése.
7. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.

Mérleg-számla.

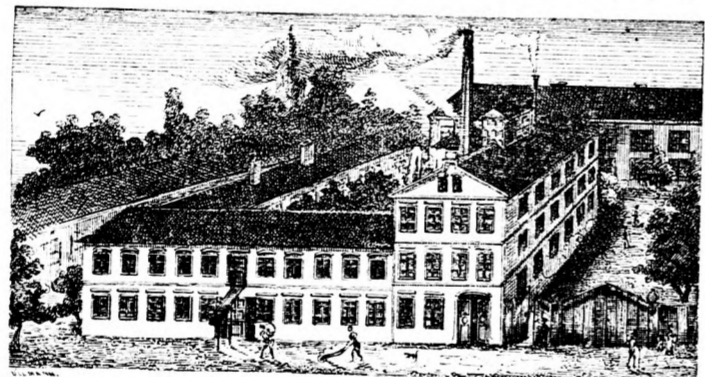
V a g y o n		T e h e r			
	frt	kr			
Készpénzben	119	65	Részletbefizetések	8552	20
Váltó-tárcában	347	17	Betétek tőkésített kamatokkal	22862	64
Felszerelésekben	604	17	Központi hitelintézetnek	1979	42
20% leírás	120	83	Beirási díjak	472	50
			Nyereség	1453	23
	353	19	99	353	19

Nyereség- és veszteség-számla.

K i a d á s		B e v é t e l			
	frt	kr			
20% felszerelési leírás	120	83	Kamatok és díjak	2518	97
Házbér	100	—	Késedelmi kamatok	18	95
Szolgálat fizetése	45	—			
Betét kamatok	633	60			
Visszleszámitott kamatok	70	22			
Adó	51	68			
Betét kamatadó	63	36			
Nyereség	1453	23			
	2537	92		2537	92

F.-Kovily, 1892. évi december hó 31-én.

Veszelinovits Koszta s. k., könyvelő.
Bajazetov Zsivko s. k., igazgató.
Petrovits Milos s. k., pénztárnok.
 Ezen mérleg-, nyereség- és veszteség számla megvizsgáltott, a fő- és mellékkönyvekkel összeegyeztetett és mindenben megegyezőnek találtott.
 F.-Kovily, 1893. évi január hó 15-én.
Spirta Mita s. k., felügyelő bizottsági tag.
Dr. Kresztits György s. k., felügyelő bizottsági tag.
Paucsics Lajos s. k., felügyelő bizottsági tag.

A t. háziasszonyok figyelmébe.

Tisztelettel jelentem, hogy Spitzer Bernát szállító irodája mellett, az artézi kúttal szemben

lisztüzletet

nyitottam és abban a saját gyártmányaim legjavát kicsinyben is nagybani áron fogom kiméretni. Nevezetesen 25 kilós kis zsákokban **zsákostul oly árat szabtam, aminők a nagybani vételnél fenállanak.**

Az árat a következők:

0 liszt kilója	15	kr.	25	kiló zsákostul	3	frt	75	kr.
2	14	kr.	25	"	3	frt	50	kr.
4	13	kr.	25	"	3	frt	25	kr.
6	12	kr.	25	"	3	frt	—	kr.
8	10	kr.	25	"	2	frt	50	kr.
8 1/2	9 1/2	kr.	25	"	2	frt	38	kr.

Ezen versenyárat a minőség kipróbálása végett is bátran ajánlhatom a t. fogyasztó közönség figyelmébe.

Tisztelettel

BELT SEBESTYÉN,

gőzmalom-tulajdonos.

Községek figyelmébe.

Eladó pénzügyi közlönyök.

Szabó Ferenc zombori pénzügyigazgatósági számtiszt ur által a tulajdonát képező, s 1874—1889. év végéig megjelent **pénzügyi közlönyök** és 1884—1889. év végéig terjedő **pénzügyi közigazgatási bírósági döntvények**, évek szerint külön díszkötésbe foglalva, a befektetési ár 30% leszállításával eladtnak. A még most is érvényben álló pénzügyi törvényeket és szabályokat magukban foglaló ezen gyűjteményt megvenni szándékozók, főképp mivel az adózók érdekei csak ezek ismeretével védhetőek meg alaposan, sziveskedjenek a tulajdonoshoz fordulni.

Házbérbeadás!

A Flórián-utcában levő 443-ik sz. alatti lakház, melyben 5 szoba, zárt folyosó, konyha, cselédszoba, éléstár, három pince, mosó konyha, legénységi szoba, 4 lórai istálló, kocsiszin, faraktár s tágas udvar van **folyó 1893. évi május hó 1-étől bérbe vehető.**

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

BITTERMANN NÁNDOR.

Csirszka Konrad

fűszer- és vaskereskedésében **BEZDÁNBAN**

egy a fenti szakmákban kellő jártassággal bíró **jó magaviseletű segéd** 3-2 azonnal alkalmazást nyer.

Folyamodók a fenti céghez forduljanak.

Vendéglő bérbeadása.

A „Szarvas”-hoz címzett **szabadkai vendéglő**, — mely négy vendégszoba (külön két szoba a vendéglős részére), konyha, pince, padlás s más melléképületek és 70 lóra való istállóból áll, 1893. évi április 24-től az az Szt.-Györgytől kezdve három, esetleg több évre is kiadó. — Bővebb értesítést nyújt

Lichtneckert Károly,

a „Szarvas” vendéglő tulajdonosa, Szabadkán.

3-2

20336. sz.

tkvi. 1892.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a bresztováci községi árvtár végrehajthatóan Fricz György és neje született Schenkó Marianna végrehajtást szenvedők elleni 570 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyben a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíró) területén lévő, Bresztovác község határában fekvő, a bresztováci 1314. sz. tjkvben foglalt Fricz György és neje szül. Schenkó Marianna nevében álló 260. és 261. hr. 363. ö. i. sz. ház, kert és beltelekre 1029 frt 50 krban, a 2115 hr. sz. 370 □ öl térnagságú szántóföldre 81 frt 50 krban, a 2229/2. hr. 322 □ öl térnagságú szántóföldre 47 frt 50 krban, a közös legelőből végrehajtást szenvedettek nevében álló 1/207 ed rész illetékre 20 frtban, a bresztováci 1315. sz. tjkvben foglalt 258. és 259. hr. 301. ö. i. sz. kert, belirtok és házból felerészben Schenkó Marianna férj Fricz Györgyné nevében álló illetékére az árverést 256 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi április hó 20-ik napján délelőtti 10 órakor Bresztovác község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtnak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 102 frt 95 kr, 8 frt 15 kr, 4 frt 75 kr, 2 frt, 25 frt 65 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi december hó 31-én. A zombori kir. törvényszék mint telekk. hatóság.

Ráics Lyubomir, kir. törv. bír.

21337. sz.

tkvi. 1892.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szabados Mór bajmoki lakos végrehajthatóan néh. Fischer Henrik végrehajtást szenvedő elleni 216 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyben a zombori kir. törvényszék és járásbíró területén lévő, Ns.-Militicsen és annak határában fekvő, a ns.-militicsi 89. sz. tjkvben Fischer Herman, Fischer férj. Engländer Fáni, Fischer férj. Schaffer Eitel, Fischer Henrik és Fischer férj Spitzer Leopoldina nevében álló 92. ö. i. sz. egész szántóra 34 frtban; az ugyanott foglalt 254/b hr. sz. 217 □ öl egész házhelyre 40 frtban; az ugyanott foglalt 2459. hr. sz. 352 □ öl egész szántóra 34 frtban; az ugyanott foglalt 2470. hr. sz. 287 □ öles egész ingatlanra 34 frtban; az ugyanott foglalt 2471. hr. sz. 396 □ öl egész ingatlanra 38 frtban; végül a ns.-militicsi 1464. sz. tjkvben A. 2. sorsz. alatt foglalt 2571. hr. sz. 20 hold szántóból Fischer Henriket egy hatodrészből megillető jutalékre 210 frt 17 krban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi április hó 12-ik napján délelőtti 10 órakor Nemes Militics község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtnak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik LX. törvényi 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi december hó 31-én. A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány bíró helyett:

Ráics Lyubomir, kir. trvszéki bír.

1892. évi magyar kir. adómentes 4%-os járadék-kölcsön.

A kamatok koronaértékben fizetendők.

Kibocsátva: névértékű 1062.000,000 korona

az 1892. évi XXI-ik törvénycikkben felsorolt 5%-kal osztrák értékben és ezüstben kamatozó és visszafizetendő kölcsönök és részvények convertálása és beváltása céljából

1892-ik évi magyar királyi adómentes 4%-os járadék-kölcsön.

Összes kibocsátás: 90.000,000 arany forint névérték.

Kamatok aranyban fizetendők

100 arany forint — 202.50 német bir. márka — 250 frank — 10 L értékarányban.

Névértékű 18.000,000 arany forint részösszeg

kibocsátva az 1892. évi XXI. t. c.-ben megjelölt 5% és 6%-os aranyban kamatozó kölcsönök convertálása céljából.

A magyar királyi pénzügyminiszterium vetésével megbízott magyar kir. Miniszterelnök Úr Ó Nagyméltóságának a „Budapesti Közlöny”-ben megjelent hirdetményeire vonatkozóan, az 1892. évi XXI. törvénycikk értelmében a convertálás alá jutó járadék-kölcsönök, részvények és kötvények birtokosainak — a magyar északkeleti vasutnak már visszafizetésre került részvényeinek kivételével, a kicserelés ezennel felajánlatik.

Ezen kicserelésnél, a convertálásnál tekintetbe jövő kötvények, következőképpen fogadtnak el fizetéseiképpen:

a) 5%-os Magyar papírráradék, 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1892. dec. 1-től bezárólag 1893. május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében.	o. é. 100 frt — kr. " 2 " 50 " " 102 frt 50 krral.
b) 5%-os Magyar maradvány- és irtvány földváltási kötvények, 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében, levonva 7% jövedelmi adót	o. é. 100 frt — kr. " 1 " 94 " " 101 frt 94 krral.
c) 5%-os Budapest-pécsi vasúti részvények, ^{*)} 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1892. január 1-től bezárólag 1893. május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében	o. é. 100 frt 25 kr. " 7 " 09 " " 107 frt 34 krral.
d) 5%-os Alföld-flumei részvények, 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében	o. é. 100 frt — kr. " 2 " 09 " " 102 frt 09 krral.
e) 5%-os Első Erdélyi vasúti részvények, 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében	o. é. 100 frt — kr. " 2 " 09 " " 102 frt 09 krral.
f) 5%-os Duna-Drávai vasúti részvények, 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében	o. é. 100 frt — kr. " 2 " 09 " " 102 frt 09 krral.
g) 5%-os Első Magyar gácsországi vasúti részvények, 4.906.200 ezüst forint összegig, mint a magyar vonatra eső bányad 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében	o. é. 100 frt — kr. " 2 " 09 " " 102 frt 09 krral.
h) 5%-os Magyar nyugoti vasúti részvények, 12.259.400 ezüst forint összegig, mint a magyar vonatra eső bányad 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében	o. é. 100 frt — kr. " 2 " 09 " " 102 frt 09 krral.
i) 5%-os Magyar nyugoti vasút I. és II. kib. elsőbbségi kötvények, 19.037.200 ezüst forint összegig, mint a magyar vonatra első bányad 100 forint tőke névérték ehhez adva az 1892. okt. 1-től bezárólag 1893. május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében	o. é. 100 frt — kr. " 3 " 34 " " 103 frt 34 krral.
j) 1869. évi 5%-os Magyar északkeleti vasúti elsőbbségi kötvények, 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1892. okt. 1-től bezárólag 1893. jun. 30-ig folyó 5%-os kamatok fejében	o. é. 100 frt — kr. " 3 " 34 " " 103 frt 34 krral.
k) 1875. évi 5%-os Magyar északkeleti vasúti arany kölcsön, 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag 1893. június 30-ig folyó 5%-os kamatok fejében	márka 202.50 fillérrel " 5.— " márka 207.50 fillérrel
l) 1878. évi 6%-os Magyar északkeleti vasút üzemkölcsöne, 100 forint névértékért ehhez adva az 1892. okt. 1-től bezárólag 1893. június 30-ig folyó 6%-os kamatok fejében	márka 202.50 fillérrel " 9.— " márka 211.50 fillérrel
m) 1876. évi 5%-os egyes magyar vasúti (beruházási) elsőbbségi kölcsön, 100 forint tőke névértékért ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag 1893. június 30-ig folyó 5%-os kamatok fejében	márka 202.50 fillérrel " 5.— " márka 207.50 fillérrel

^{*)} Ezen részvények beszámítási áránál részvényenként 50 krajcárnyi összeg vétetett tekintetbe, mint a mely utólagos elszámolásból a Budapest-pécsi vasút részvényeseinek az államotást megelőző üzemévéből még kijár.

Ezzel szemben az új 4%-os korona járadék kötvények, a melyek az előzőleg a)–től bezárólag j) alatt felsorolt címletek convertálására szolgálnak

100 korona névértékért	92 korona 50 fillérrel
ehhez adva az 1892. dec. 1-től bezárólag 1892. május 31-ig folyó 4%-os kamatok fejében	2 korona — fillér
összesen	94 korona 50 fillérrel
vagyis o. é. 47 frt 25 krajcárral, továbbá a 4%-os arany járadék kötvények, a melyek az előzőleg k)–től m) ig felsorolt címletek beváltására szolgálnak	márka 192.40 fillérrel
100 arany forint névértékért 96.20% árfolyamon berlini usance szerint	márka 4 — fillérrel
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag június 30-ig folyó 4%-os kamatok fejében	összesen
összesen	márka 196.40 fillérrel

hozatnak számításba.

Ezen számítás szerint az aláíró megkapja a 4%-os kötvényeknek 100 koronával, illetőleg 100 arany forinttal osztható névértékét, a mennyiben az a beszolgáltatott 5%-os és 6%-os kötvények és részvények beszámítási értékben fedezetet találja, míg az utóbbiaknak ily módon ki nem egyenlíthető részét a kicserelési helyek készpénzben fogják megtéríteni.

A fent felsorolt járadék- és elsőbbségi-kötvények valamint részvények tulajdonosai, a kik az ezennel felajánlott kicserelési joggal élni kívánnak, e jognak különbeni elvesztése mellett, tartoznak a kicserélendő kötvényeket és részvényeket

jelen felhívás közzétételétől

bezárólag keddig, 1893. évi február hó 7-ig

a következő kicserelési helyeknél a szokásos üzleti órákban bejelenteni, és pedig:

- Budapesten** a magyar kir. központi állampénztárnál (pénzügyminiszteri palota),
a magyar kir. állampénztárnál (Fővámház),
Zágrábban a királyi állampénztárnál valamint az összes magyar kir. adóhivataloknál (ezen utóbbiaknál azonban csak a)–től j) ig felsorolt kötvények és részvények), továbbá

Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál,

- Bécsben** S. M. v. Rothschild bankháznál,
a „K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe” c. intézetnél,
a „K. K. priv. allgem. Oesterr. Boden-Credit-Anstalt” című intézetnél.

Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Troppauban a „K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe” c. intézet fiókjainál, azonkívül

Berlinben, M. m. Frankfurtban, Kölnben, Amsterdamban a Direction der Disconto Gesellschaft, Bank für Handel und Industrie, M. A. v. Rothschild und Söhne és S. Bleichröder bankházak, illetőleg A. Gansl bankház által közzéteendő feltételek mellett.

A kicserelésnél továbbá következő határozmányok irányadók:

1. A kicserélendő kötvényeknek és részvényeknek letétele folyó szelvényeikkel együtt, egyszerű aláírási nyilatkozatok kíséretében történik, a melyek a kicserelési helyeknél költségmentesen kapthatók.
2. Kisorsolt és már esedékessé vált kötvények illetőleg részvények kicserelésére el nem fogadtnak, ellenben kisorsolt, de még esedékessé nem vált kötvények illetőleg részvények kicserelés tárgyat képezik.
3. A kicserelés végett bejelentett címletek beszolgáltatása, vagy az aláírással egyidejűleg, vagy a kicserelési határidő lejártától számított négy hét alatt történik, az utóbbi esetben a kicserelési hely által elfogadhatónak ítélt biztosíték letétele mellett.
4. A kicserelés végett benyújtott kötvényekről és részvényekről a benyújtók levéltári igazolványt kapnak, a melynek a benyújtás napjától számított 15 nap mulva visszaszadása ellenében, a végleges 4%-os járadékkötvények az esetleg járó készpénz kiegyenlítésével együtt kiadatnak.
5. A végleges 4%-os kötvények kiadása ugyanazon helyen történik, a melynél a kicserélendő régi kötvények és részvények letétek.
6. Az 1893. évi május 1-ig fel nem vett 4%-os járadékkötvények ezen időtől kezdve a benyújtónak számlájára és veszélyére maradnak az illető beváltóhelynél.
7. A fentebbi g) A) és i) pont alatt felsorolt Első magyar-gácsországi vasúti részvények, Magyar nyugoti vasút részvények és Magyar nyugoti vasút I. és II. kib. elsőbbségi kötvények csak az ezen pontokban említett összegek erejéig vétethetnek a kicserelésnél tekintetbe és minden kicserelési helynek jogában áll, mihelyt a részére illető aláíráások számára 4%-os járadékkötvényekből átutalt összeg kimerített, további bejelentéseket visszautasítani, illetőleg leszállítani.
8. A 4%-os járadékkölsön bizonyos meghatározott névértékre szóló kötvényeire történő bejelentés csak annyiban vehető tekintetbe, a mennyiben ez az aláírási hely védekedése szerint a többi aláíró érdekeivel megegyeztetett.
9. A mennyiben a kicserelés végett benyújtott a)–j) alatt felsorolt kötvények és részvények a német birodalmi bélyeggel ellátott 4%-os korona-kötvények kivételére szintén a német bélyeggel ellátott 4%-os korona-kötvények adatnak ki.
10. A német birodalmi bélyeggel ellátott régi kötvények és részvények külön számjegyzék kíséretében nyújthatók be.

A kibocsátandó 4%-os aranyjáradék-kötvények német birodalmi bélyeggel lesznek ellátva.

10. Nővre szóló és kötményezett kötvények és részvények tulajdonosai címleteiket, az előzőleg említett eljárás szerint azon fizetési hely közvetítésétől, a melynél eddig a kamatfizetés nyugta ellenében történt, küldik be kicserelés végett a magyar kir. központi állampénztárhoz Budapestre.

Budapesten, 1893. január havában.

Magyar Általános Hitelbank.

Mellék

Farsangi dal
iparos dalárda f. évi
„Vadászkürt” szálloda.
vára zártkörű dal- és
Dalszabadság férfiak
2. Egy ideges ember, v.
Gruda Pál ur. 3. Erdei
dalárda 8 tagja. 4. Szé-
Tivadar és Szigethi Istv.
Abt F.-től, előadja a da-
Neumann Emiltől, elő-
Jeitelesz (Mráz István).
Ferenc) és Mózes Her-
mosoly, magyar népdal-
a dalárda. — Beleptid-
jegy 3 személyre 2 fr-
jegyek Kollár József ur-
és Thum urak fűszerke-
Felülhizetések köszönet-
táztatnak. A kik téved-
kapnának s arra igényt t-
István elnök urhoz, vag-
Kezdeté esti 8 órakor.

A polgári any
szóló törvényjavaslat —
már elkészült, és meg e-
kerül végleges megállap-
t.

Halálózás. Kun-
tovszky Klára f. évi janu-
évében meghalt. Hílt t-
órák a zombori róm. k-
galomra tetetett. Béke 10-

Egy asszony 18
badkai birtokos, e hó 29-
futott a városzháza, a-
hogy a felesége meghal-
ki az életét az asszony-
tűnik föl, mert hiszen jól
házaspart, a hol az asszo-
resét teszük a férjének
paradicsomi életet folytat-
A mikor a férj a rendőrs-
bortól, de meg — úgy lá-
A rendőrök Kiss dógyi A-
már néhány perc múlva-
az esetet. Ott fektét az
ágyban mozdulatlanul, két
egy 6 lövetű revolver mel-
hiányzik csak, az a mely-
ben. A rendőrbiztos szem-
esett. Elfogta. A holttest e-
indult a vizsgálat. Tanu a
kétségtelen gyanookok. A
alig 32 éves, a megölt es-
ellenes házasság elejétől sz-
veszedtek folytonosan. A
is hajba kaptak. A vén u-
és az ura — ivott. Ekkr-
is a koresmában látták itt
az ittas férj az éjjel haza
asszonyt.

Száztizennegy é
e napokban halt meg özv-
négy éves korában. Halála
ben volt. Halálát betyvenk-
— A meghalt asszony leg-

Tűz. A kedde vir-
dani utcában. Kigyulladt a
éggel elhamvasztotta a t-
A padláson és a magtárla-
máza gabona (buzta, zab),
a mi Hameder Károly föld-
tulajdonát képezte. A gabo-
égett ugyan el, de a tűz
hogy tetemes értékesíté-
után azonnal megjelentek
nagy buzgalommal folytató-
és vízzel, a mi inkább re-
egés még másnap is tartó-
mag bűzt messze elhordta
gabona biztosítva volt.

Polgári házassá
szerezni historiával foglak-
lásu R. M. el-el látogatott
a hol itta a hegylevét és
szép leányát. Szerették e-
majd meg a szülők előtt b-
a lány szülei tudni sem a-
állapotot úgy tette remén-
egyszerűen lakására vezet-
várják be a polgári házas-
lévő hajnalát. A lány szü-
nem oda Buda! és az ő h-
dultak a lány visszaadatas-
arról hallgat egyelőre a t-
t.

Alapszabályok.
zési egylet alapszabályait
Véletlenségből
tak Moholyon a napokban
táncoltak, énekeltek. Vig-
mikor Milodanovics Zsv-
megjelent a társaságha-
sarokba állította és elke-
Egy fiatal 17 éves legény,
a hátultólto fegyvert, fels-
dójjára több fegyverfogás-
ismét vissza akarta tenni,
de a kakast és a puska-
letény halálosan találva
szemén behatolt és a fejét
szelte.

A kalocsai ny
A vallás- és közoktatásü-
gyminiszter által megalko-
tatt összes keresztény egyházi
szeket utasítás, miszerint
sülő katonai övezetek és a
gatósi batóságoknak haladé-
egyszeresmind a törvény-
bejelentések tételére utasítás
anyakönyvvezetőket is.

Magas kor. Ó-Szi-
szll. Slovák Henriette 104

Melléklet a „Bácska” 8-ik számához.

Farsangi dal- és táncestély. A zombori iparos dalárda f. évi február hó 1-én (szerdán) a „Vadászkürt” szálloda helyiségeiben saját pénztára javára zártkörű dal- és táncestélyt rendez. Műsor: 1. Dalszabadság férfiak Marschner H.-től, előadja a dalárda. 2. Egy ideges ember, vig monolog Gabányitól, előadja Gruda Pál ur. 3. Erdei róza Werner H.-től, előadja a dalárda 8 tagja. 4. Serenade kettős dal, előadja Bussa Tivadar és Szigethi István urak. 5. Esti dal, férfiak Abt F.-től, előadja a dalárda. 6. A négy lengyel zsidó, Neumann Emiltől, előadják Pinkelesz (Haasz Gyula), Jetelesz (Mráz István), Izák Scholem (Herczenberger Ferenc) és Mózes Hersch (Gruda Pál). 7. Könyv és mosoly, magyar népdalok, férfiak Szentirmaytól, előadja a dalárda. — Beléptidij személyenként 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt 50 kr. Karzat 1 frt. Belépő jegyek Kollár József ur könyvkereskedésében és Mayer és Thum urak fűszerkereskedésében előre is válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A kik tévedésből netalan meghívót nem kapnának s arra igényt tartanak, sziveskedjenek Eibach István elnök urhoz, vagy Szigethy István urhoz fordulni. Kezdeté esti 8 órakor.

A polgári anyakönyvek behozataláról szóló törvényjavaslat — mint illetékes helyről hírlik — már elkészült, és még e napokban a minisztertanács elé kerül végleges megállapítás, illetve szövegezés végett.

Halálozás. Kummerkromer Istvánné szül. Rasztovszky Klára f. évi január hó 24-én, életének 63-ik évében meghalt. Hült teteme e hó 26-án délutáni 3 órakor a zombori róm. kath. kis sirkertben örök nyugalomra tetetett. Béke porai felett!

Egy asszony halála. Kiss dógyi Ádám, szabakai birtokos, e hó 20-án, éjnek idején lélekszakadva futott a város házára, a hol elmondta a rendőrségnek, hogy a felesége meghalt, még pedig saját maga oltotta ki az életét az asszony. Az eset valóságos regénynek tűnik föl, mert hiszen jól ismerték Szabadkán a különös házaspárt, a hol az asszony korának éveiben kétszeresét teszik a férjének. És jól tudták, hogy nem valami paradicsomi életet folytattak a két, össze nem illő házastárs. A mikor a férj a rendőrséghez betoppant, tántorgott a börtől, de meg — úgy látszott — a bűn súlyától is. A rendőrök Kiss dógyi Ádám lakására futottak, ahonnan már néhány perc múlva a rokonok is jeleníteni jöttek az esetet. Ott feküdt az asszony csúron véresen az ágyban mozdulatlanul, kékre vált arccal, átlőtt szívvvel, egy 6 lövetű revolver mellett, a revolverből egy golyó hiányzik csak, az, a melyik bent volt az asszony szívében. A rendőrbiztos szeme azonnal a reszkető férjre esett. Elfogta. A holttestet a kórházba vitték és megindult a vizsgálat. Tanu a gyilkosságra nincs, de vannak kétségtelen gyanúok. A férj könnyelmű fiatal ember, alig 32 éves, a megölt asszony 63 éves. A természetellenes házasság elejétől szerencsétlen volt, marakodtak, veszekedtek folytonosan. A véres esetet megelőző délután is hajba kaptak. A vén menyecske féltékeny is volt és az ura — ivott. Ekkor elment hazulról és késő éjjel is a kocsmában látták ittasan. A legvalószínűbb, hogy az ittas férj az éjjel hazakerült — lötte agyon az asszonyt.

Száztizennégy éves asszony. Ó Kanizsán e napokban halt meg özv. Zsámboky Istvánné száztizennégy éves korában. Halála napjáig a legjobb egészségben volt. Halálát hetvenkét unoka és dedúnoka gyászolja. — A meghalt asszony legidősbik leánya 86 éves.

Tűz. A keddre virradó éjjele tűz támadt a bezdáni utcában. Kigyulladt a Szemző János háza s lassu égéssel elhamvasztotta a tetőt és beégett a magtárba is. A padlón és a magtárban 4000 és egynehány métermáza gabona (buza, zab és kukorica) volt fölhalmozva, a mi Haméred Károly földbirtokos és marhakereskedő tulajdonát képezte. A gabonának legnagyobb része nem égett ugyan el, de a bűzös füst átjárta az egészét, úgy hogy tetemes értékvesztés állott be. A tűz kiütése után azonnal megjelentek a tűzoltók a helyszínre és nagy buzgalommal folytatták az oltást, dolgozva hóval és vízzel, a mi inkább rendelkezésükre állott. A lassu égés még másnap is tartott a gabonában s a megpörkölt mag bűzt messze elhordta a szél. Ugy a ház, mint a gabona biztosítva volt.

Polgári házasság. Bács-Földváron egy pikáns szerelmi történetről foglalkoznak most. A gör. kel. vallású R. M. el-el látogatott a zsidó vallású X. kocsmájába, a hol itta a hegylevét és — megszerette a kocsmáros szép leányát. Szerették egymást egy ideig titokban, majd meg a szülők előtt bevallották a szívük titkát. De a lány szülei tudni sem akartak e felől. A reménytelen állapotot úgy tette reményteljessé a rendőrmester, hogy egyszerűen lakására vezette a szive virágát, hogy ott várják be a polgári házasságnak egyelőre elég messze lévő hajnalát. A lány szülei persze azt mondják, hogy nem oda Buda! és az ő-becsei főszolgabíróhoz fordultak a lány visszaadása iránt. Hogy itt mit végeztek, arról hallgat egyelőre a tudósítás.

Alapszabályok. A vaskuti második temetkezési egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. **Véletlenségből emberhalál.** Moholyon a napokban a paraszt-legények és lányok; táncoltak, énekeltek. Vigan folyt a játék is éppen, a mikor Milodanovics Zsivkó a vadászatról hazajövet, megjelent a társaságban. Megtöltött fegyverét egy sarokba állította és elkezdett tréfálózni a leányokkal. Egy fiatal 17 éves legény, Lévai Gyula, megpillantván a hátultöltő fegyvert, felkapta és Milodanovics komandójára több fegyverfogást tett vele. Midőn a fegyvert ismét vissza akarta tenni a helyére, a lábával megérintette a kakast és a puská elszállt és a szerencsétlen legény halálosan találva összerogyott. A golyó a jobb szemén behatolt és a fejét széthasította.

A kalocsai nyugdíjasok halálesetei. A vallás- és közoktatásügyi miniszter megkereste az összes keresztény egyházi főhatóságokat, hogy a lelkészeket utasítsák, miszerint az ellátási illetményben részesülő katonai övezvények és árvák elhalálozását a közigazgatási hatóságok haladéktalanul jelentsek be. Fölhívta egyezsersmind a törvényhatóságokat, hogy hasonló bejelentések tételére utasítsák a területükön lévő izraelita anyakönyvvezetőket is.

Magas kor. Ó-Szivacon Rózsavölgyi Márkusné szül. Slovák Henriette 104 éves korában hunyt el.

Egy telep önállósítása. A metkovity-kertkityi telepeselek elérkezettnek látják az időt arra, hogy telepük önállósítsák. A legutóbbi napokban megtették már ez iránt a kellő lépéseket s egyben ideiglenes községi jegyző kirendelését is kérik.

Egy amerikai nagybácsi. Meghalt egy „amerikai nagybácsi.” Ezt tudatja egy miniszteri körrendelet. Az amerikai nagybácsik nagy szerepet játszottak ugyan a kellemes meglepetések vigjátékában, de a mi Vielkind Alfons nevű nagybácsiu aligha volt erre hivatva, mert a miniszteri körirat szerint aligha maradt utána több 20—30 frtnyi hagyaték. De denique ő mégis csak amerikai nagybácsi volt és mégis csak hagyott valamit maga után és most keresik az unokaöccsöket, meg unokahugákat.

Tilos a kivándorlás. Nemcsak mi óvjuk a polgárainkat attól, hogy neki menjenek az ismeretlen életnek Amerikába, a hol valamikor — talán — valóságos Eldorádóra találtak az európai munkások; hanem óvják a saját földjüket az amerikaiak is a bevándorlás ellen. Mindenféle rendszabályokhoz nyulnak, csak hogy elzárják az idegenek elől az utat; de persze nem sikerül, mert az újvilágnak még mindig megvan a varázsa az elégedetlenségnek. Most — ugy látszik — azonban a legerélyesebben tiltakoznak a bevándorlás ellen. Mint-hogy Magyarország adja a legtöbb kivándorlót, éppen a magyarországiak ellen fordulnak. A belügyminiszter tudatja a törvényhatóságokkal, hogy az antverpeni Rad Star Line nevű gőzhajózási társaság a magyarországi utasoknak Amerikába való szállítását további rendelkezésig egyáltalán beszüntette. Ez intézkedés az észak-amerikai egyesült államoknak a bevándorlásra tett szigorú intézkedéseinek alapsziki.

Leszúrta. Mátics Józsim szót-tamási lakos összekapott Androvski Viktorral. Kedden éjjel történt az eset Szt-Tamáson. Dulakodtak s e közben Mátics Józsim kést rántott elő s beledöfte ellenfelébe. A szegény Androvski Viktor rögtön összerogyott. Másnap már távirat ment Ujvidékre a törvényszékhez, hívták a vizsgálóbíró s most a hős az ujjvidéki ügyészség börtönében hűti le a hevességét.

Egy vidra fogságban. Biacs Mihály, martonosi révész, még november hó elején egy vidrát fogott a Tiszán; a szép vad, mintegy 1½ méter hosszú, jól kifejlett him, tömött bundával, fogsága első napjaiban bizony erősen rakoncátlanodott; sem enni, sem inni nem akart. De azóta már megszokta a fogságot, sőt azt is tudja, mikor érkezik el az evés ideje. A kosztban sem válogat már: hal, vagy kukorica kenyér, elhullott csirke, vagy varju egyaránt kedves neki; — az utóbbiakat megkopasztva élvezi. — Tehát egészen jól érzi magát a fogságban, hanem most már a gazdája kezdi megenni a vendégeskedést; el akarja őt adni.

Művészet és irodalom.

Az Ország-Világ a művelt olvasó közönségnek a legnagyobb, legelterjedtebb s egyezsersmind a leg-szebb szépirodalmi lapja, melyet Benedek Elek kiváló gondallal szerkeszt, s a melyet az ifjabb és régebbi írói gárda legjelesebbjei támogatnak. A most megjelent 4-ik számmal a második füzetet veszik olvasóink, melynek érdekes tartalmából felelmitjük a következőket: A zöld gyepen, eredeti regény, melyet Beniczky-Bajza Lenke, a népszerű regényíró az Ország-Világ számára írt. Aurette, regény, Greville Henrikől, fordította Dolores. Ezeket kivül igen érdekesek és becsesek a kisebb — befejezett — közlemények is ilyenek: Tolvaj apród, románc J. Virág Bélától, Zenével, Farsang, idényickek. A róza, Koroda Pál költeménye. Günter Somló Margit, Ágai Béla elbeszélése. A Széchenyi emléktábla (képpel). Hogy lettem én házasságkötő? írta Jeszenszky Ignác. A „Magyar Hírlap” a szegényeknek (képpel). Sirvirágok, Illyés Balint költeményei. Bergmann inspektor, írta, Hevenstjerna. Illendőség az étkezésnél, Guta Józseftől. Anyám emléke, Sánta Károly dala. Széchenyi emlékezete, írta F. G. La Rochefoucauld gondolataiból. Farsangi album idényickek, Gárdonyi Gézától. Bál ruha, Úrményi Emiliától. Paulay Ede stb. Heti tárcákat Carolus és Székely Huszár írtak, melyek a lehető legszellemesebben foglalkoznak a felszínen uszó napi eseményekkel. Rendes rovatjai: az Irodalom és művészet, a Nők világa a Kis Krónika, mely egyezsersmind új rovat is, elég kimerítően tájékoztatnak a hazai és külföldi fontosabb társadalmi és művészi eseményekről. A divatképek a legújabb s egyenesen Párisból érkezett minták után készülnek. A lapot díszítő szép kivitelű képek pedig a hazai és külföldi jelesebb művészetet mutatják be a közönségnek. A kiváló gazdag tartalom és szép nyomás mellett még csak olcsósága teszi ajánlatosabbá a lapot, mert a díszes borítékban megjelenő lapnak előfizetési ára egész évre 8 forint, félévre 4 forint, negyedévre 2 forint, egy hóra 70 krajcár. Egyes szám ára 16 krajcár és kettős számú füzete 30 krajcár. Új előfizetők a valóságos irodalmi és művészeti esemény-számba menő karácsonyi számat — melynek ára nem előfizetőknek 50 krajcár — ingyen kapják az összes mult évi műmelékletekkel.

A „Vasárnapi Ujság” január 22-iki száma 16 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Margit Zsófia főhercegnő eskütvője.” (Arcképekkel: 1. Margit Zsófia főhercegnő és vőlegénye, Albrecht württembergi herceg. 2. Margit Zsófia főhercegnő mint a prágai nemesbölgy alapítványi intézet apátnője.) — „Ötözködés száz évvel ezelőtt.” (1770—1795. évi naplójegyzetekből.) — „Itthon.” Költemény. G. Diószegi Móról. — „Názi-Hánem egyiptomi hercegnő.” Elbeszélés. Irtá Jókai Mór. — „A magyar lovag kor főalakja.” Dr. Váczy Jánostól. (Képekkel: 1. Nagy Lajos király. 2. Wladislaw Jagello. 3. Hedvig lengyel királyné. 4. Kázmér lengyel király. Matejko festményei után. 5. Sisak Nagy Lajos királyról. 6. Contarini András visszatérése Velencébe a chioggiai csata után. Paolo Veronese festménye.) — „Várkastély a Kárpátokban.” Verne Gyula regénye. (Képekkel.) — „Jelmezes mulatság a jégen.” (Képekkel: 1. A jégvár és a korcsolyacsarnok. 2. Hóféherke. R. Hirsch Nelli rajza.) — „Az akadémia Széchenyi ünnepe.” — „A mult betek halottjai.” (Lavi-gerie biborok, Owen Rikárd, Bródy Zsigmondné és Gould Jay arcképeivel.) — „Bezáró beszéd a pálmákról és egyebekről.” Hermann Ottóól. — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték;

Képtalány, stb. rendes rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám.)

Színház.

Kedden, január 24-én, Fűredi Béla jutalomjátékánál *Egy szegény ifju története.* Színmű 5 felvonásban, 7 képben. Irtá Fenillet Octave.

A darab oly hatást tesz, mintha regényt látnánk színpadon előadva; az elbeszélésnek nagy szerepe van benne. Odiot Maxime (Fűredi), egy elszegényedett marquis, Laroque (Rakodczay) házához kerül, mint jószágigazgató. Laroqueról megtudjuk, hogy, mint fiatal tengerész, egy ízben elárulta az angoloknak a franciákat s a marquis egyik ösét, kit az angolok a hajón kivégeztek, s nagy vagyonát az áruló Laroquenak adták. — Odiot Maxime megszereti Laroque unokáját, Margitot (Laczkó Aranka), ki eleinte hidegen viseltetik iránta, később, titkon azonban beleszeret. Kinos félreértések, s cselszövények miatt mégis Revallanhoz (Bihari), egy szélházihoz akar nőül menni s Odiotnak kell elkészíteni a házassági szerződést. Az iratok közt megtalálja Laroquenak följegyzését, melyben megvallja ifjúkori bűnét s melyből Odiot megtudja, hogy az egész vagyonának ő a jogos birtokosa. Jogával akar is élni, de mégis megszeri Margitot, nem akarja gyalázatba dönteni: s az iratot elégeti. Az öreg Laroque meghal. Végrendeletének kiírdetésekor Laubérpin, jegyző (Gyarmati), kinél megvan az elégetett irat másolata, fölfedi a család előtt a titkot. Odiot visszakarja vagyonát, de vele együtt Margit is övé lesz. Fűredi a címszerepet mindvégig jól adta s sűrű tapsot, kihívást s koszort nyert. Mellette a többi szereplők mind dicséretesen működtek. Rakodczay az öreg, szelített Laroquet megdöbbenő hűséggel ábrázolta; halála azonban — túlzott realizmusával — kissé visszataszító volt.

Közönség szép számmal.

Szerdán, január 25-én, másodsor adatott a *Szultán* c. új operette.

Az előadás sikere sem több, sem kevesebb, mint a milyen volt a bemutatás alkalmával. A szereposztásban csekély változás állott be, a „rettenetes” Bimbasi szerepét a Fejérváry kezéből Gyarmati vette át s jól megállta helyét benne ez utóbbi is.

Általában azt a benyomást tette ránk ez az előadás is, hogy a darabnak valami maradandó bece aligha lesz. A szebb énekszámok különben elég tetszést arattak s a tapsból is kijutott meglehetősen.

Közönség ismét szép számmal volt.

Portia.

(Julius Caesar. Irtá Shakespeare.)

Caesar népszerűségének oka főleg a nép iránt tanúsított nagylelkűségében és hőkezűségében rejlett. Benne a nép ama jobb idők előkészítőjét sejté, miket majd csak utóda, a császárok alatt ért meg; mert ezek megadták a népnek az ő legfőbb jogát, megadták neki a mindennapi kenyeret. Szívesen megbocsátjuk a császároknak azt a vérengző önkényt, melylyel néhány száz patricius családdal szemben viselkedtek s kiváltságaikat kigunyolták; — bennük látjuk — és pedig hálával — megtörőit ama nemesi uralomnak, mely a népnek a legerhesebb szolgálatokért csak farkal kézzel fizetett; magasztaljuk őket, mint világi megváltókat, kik — megálázva a nagyokat és fölemelve a kicsinyeket — polgári egyenlőséget hoztak létre. Felülünk leírhatja a mult védője, a patricius származású Tacitus, a caesarok magán bűneit és esztelenégeit mérgebe mártott, költői tollal, — mi azért tudjuk róluk a legjobbat: enni adtak a népnek.

Caesar az, a ki a római arisztokratia hatalmát megintatja s a demokratia győzelmét előkészíti. Amde néhány ősi patricius szívében élt még a republikánizmus szelleme; ők még nem tudták elviselni az egynek a fennbátóságát; nem élhettek ott, a hol az egy az övek fölé emeli a fejét, s lett légyen az a fej bár egy dicső Julius Caesaré; ráfenték töreiket, s megölték őt.

Demokratia és királyság nem állanak ellenségekül egymással szemben, mint a hogy napjainkban tévesen gondolták. Az igazi demokratia mindig ott lesz, a hol az egyes, mint a népakarat megtestesülése, áll az állam élén, — mint Isten a Mindenség kormányja élén; s alatta, a megtestesült népakarat alatt, mint a hogy Isten fennsége alatt, — virázkodik a legbiztosabb emberi egyenlőség, a legvalódióbb demokratia.

Aristokratizmus és republikánizmus szintén nem ellenségekül állanak egymással szemben, s ezt a legbiztosabban láthatjuk az előttünk levő drámában, hol a köztársasági szellem épen a legfenköltebb arisztokratákban nyilvánul a legjelesebb jellemvonással. Cassiusnál még sokkal nagyobb mértékben tűnik élni ez a jellemvonás, mint Brutusnál. Mi ugyanis már rég megjegyztük, hogy a köztársasági szellem egy bizonyos szűkkelbű feltékenységen nyilatkozik, mely semmit sem akar túrni maga fölött; a törpék bizonyos irigységében, mely minden kimagasló iránt ellenséges indulattal viselkedik, mely soha sem szeretné látni, hogy az erényt egy ember képviselje, félvén, hogy az erénynek ily képviselője hatalomra emelheti magasabb személyiségét. A mai világban a republikánusok alszerénykedő deisták, s az emberekben csak hitvány sárabakat szeretnének látni, kiknek — a teremő kezéből egyformára gyurtan kikerülve — minden magasabb kitüntetés után való törekvéstől, s nagyravágyó fényűzéstől tartózkodniok kellene. Az angol republikánusok egykor szintén hasonló elvnek bódoltak: a puritanizmusnak; s ugyanazt tartották becsben az ós-római köztársaságiak is: ők tudniillik stoikusok valának. Ha ezt meggondoljuk, el kell bálmulnunk, mily éles elmével rajzolta Shakespeare Cassiust, különösen Brutussal való beszélgetésében, mikor hallja: mily

örömujongással üdvözlő a nép Caesárt, kit királylány akart emelni:

Nem mondbatom, te s más mit tartatok
Az életől; nekem, magamra nézve,
Nem lenni épen oly kívánatos,
Mint élni rémben olytól, mint magam.
Szabadul születtem, mint Caesar, s te is;
Mindketten szinte jól táplálkozánk.
S kiálljuk, mint ő, a tél hidegét.
Mert egykor egy zord szélvész napon
Tiber hulláma kltzdvén partaival,
Igy szóla Caesar: mersz e most velem
A bős habokba szállni, Cassius,
S amott a pontig uszni? E szavakra
Fegyverben, mint valék, belé szökém,
S intém: kövessen. És ő követett
Dühödtt az ár, s mi vertük, gyors inakkal
Hadarva félre és dacos kebellet!
Előre nyomván. Am, még mielőtt
A feltett ponthoz ernénk: „Cassius!”
Kiált Caesar: „segíts, vagy elbukom.”
És, mint nagy őstünk, Aeneas, kihozta
Hátán az agg Anchisest láng közül,
Ugy hoztam a fáradt Caesárt Tiberis
Hullámból. S most istenné leve
Ez ember, s Cassius hitvány teremtmény,
Kinek fejét mélyen kell hajtani
Ha Caesar kejelemmel int felé.
Hispaniában egykor láz gyötörte.
Reszketni láttam őt, midőn
Rohanja jött; ez isten reszketett!
A gyáva ajkak szinöket hagyják,
S azon szem, melytől a világ remeg,
Fényt veszít. Hallám nyögni őt;
Igen! s azon nyelv, mely Rómát köti,
Hogy rá figyeljen és beszédtét
Könyvébe írja, az most így nyögött:
„Adj inom, ah, Titinius!”
Mint egy beteg leány. Oh, istenek!
Bámulnom kell, hogy ily gyarló egy ember
Elébe vágott a dicső világnak,
S a pálmát bírja egyedül...

Maga Caesar is nagyon jól ismeri emberét, s Antoniuszal való beszélgetésében e mélyértelmű szavakkal nyilatkozik róla:

Tedd, hogy kövér nép foglaljon körül
Es sikfejt, s kik éjjel alszanak.
A Cassius ott sorány, éhes szinű;
Sokat tűnődik, s ily ember veszélyes.

Mért nem kövérebb? Bár nem félem őt,
S mégis, ha nevemhez férne félelem,
Nem ösmerek, kit inkább kellene
Kerülnöm, mint e fonyadt Cassiust.
Szűtlen olvas; nagy figyelmező;
Átlát az embereknek tettein.
Játéknak nem barátja, mint te vagy,
Antonius; s nem hallgat muzsikát.
Ritkán mosolyog, s mintegy magát csufolva
S eszt gyalázza akkor is, hogy azt
Akármilyen tárgyat bírhat.
Ily embereknek nyugta nincs soha,
A mig nagyobb látnak, mint maguk,
Azért is ők igen veszélyesek...

Cassius köztársaság-párti, és mint ezt az ilyen embereknek gyakorta látjuk, nagyobb érzelme van a férfiak iránt való nemes barátságához, mint a nők iránt való gyengéd szerelemhez. Brutus ellenben fölállozza magát a köztársaságért, nem, mivel természete szerint republikánus, hanem, mivel erényhős, s amaz önfeláldozásban a kötelességnek legfőbb feladatát látja. Fogékony mindenféle szelid érzelmek iránt, s odaadó lélekkel csüng nejára, Portián.

Portia, Cato leánya, igazi római nő, s mégis szeretettel, s magában hősiességének legmagasabb szárnyalásában nyilvánul legnőiesebb odaadása, s legodaadobb nőisége. A szerelmes aggódó szemével lesi azokat a felhőket, melyek férje homlokán boronganak, s elarúlják tépelődő gondolatait. Tudni akarja: mi gyötri őt, — a titok terhét, mely lelkére nehezedik, meg akarja osztani véle... s mikor végre mindent megtud, mégis csak asszony, egészen átadja magát félelmes aggodalmainak, — nem titkolhatja el őket, s maga megvallja:

Van férfileklem, ámde nőerőm.
Nőnek mi terhes titkot tartani!

Heine után:

Trenesény Károly.

Ethnographia hazánkban.

Hazánk érdemes tudósvilága szorgalmasan felkutatja még a legesekélyebbnék látszó tényeket is, melyek a tudomány különféle szakainak alapanyagát képezni látszanak. Így a legközelebbi multban, — három év előtt, — több lelkes bajtársnak határt nem ismerő odaadó fáradozása következtében hazánk területén is megalakult az úgynevezett „Néprajzi Társaság”, melynek egyenes hivatása a különféle népek, jelesen pedig a haza határai között élő nemzetiségek tárgyalagos tanulmányozása. E célból keretbe tartozik: népdalok, népköltészet, népmesék, hagyományok, mondák, talányok, példabeszédek, babonák, babonahitek, ráolvasások, népviseletek, az ültöztek tarkaságai, (különösen a dírtól kivettettek), a nép által előállított és használatában fenállott, nemkülönben jelenleg is fenálló különféle eszközök, mindenféle népszokások megismerése és ismertetése stb. E roppant nagy kiterjedésű anyagot egybegyűjteni feladata a Néprajzi Társaságnak, hogy azt az utókor kegyeletes emlékeztetének meghagyja. Céljaira feldolgozza és a tudomány részére megőrizzé Kétséget nem szenved, miszerint a szóban lévő vállalat minden tekintetben fölülte üdvös, mert hiszen ily alakban összeállított gyűjtemény igen fontos tárházat nyújt egy a geographia, nyelvészet, történelem, valamint más szaktudományok, nemkülönben azok művelői részére is, kik szaktudományuk körét tárgyalagos hűséggel tagítani és ismerni kívánják. A nép multjából irott malasztban nem sok maradt az utókorra, de a nép eszmeköre bőségesen pótolja azt, ha csak idejekorán a végelelyeszet ösvényétől való megmentésére sietünk.

A felvilágosodás üdvös fényének elárasztásával az ethnographia ténykedése is fokozottan apadni fog, mert a felvilágosodottság esküdtött ellensége a népszokásainak, hagyományainak, de különösen babonáinak stb. s azokat rohamosan agyonéli és a végelelyeszetbe kárhoztatja, miért is itt a végső idő, hogy azok ennek áldozatától megmentessenek.

Az egész vállalat nem régi intézmény ugyan, azonban a külföld ennek nagy horderejét jóval előbb fölismerete s így ily társaságok létesítésével megelőzte hazánk tudomány szomszár világát, s némely országban, — mint Oroszország — a „Néprajzi Társaság”, mint a „Földrajzi Társaság”-nak kiegészítő osztálya, már régóta nagy eredménnyel működik.

Hazánk „Néprajzi Társasága” József főherceg védnöksége és a legújabbban választott Kuun Géza gróf elnöksége alatt működik s első szereplését félezernél több taggal kezdé meg, kiknek száma azóta szaporodott ugyan, de még sem annyira, mint a hogy azt kívánja a társaság fontos célja és nagy feladata. Ha végig tekintjük a tagok névsorát, abban találkoznak majdnem minden ismeretesebb tudósunk nevével, de fölülte gyéren vannak képviselve benne azon tényezők, kiknek köre leginkább hivatott arra nézve, hogy a társaság oltárára leg többet áldozhassanak; kik a nép közvelen közelében élnek, annak eszejárását, szokásait, hitét, költészetét stb. legjobban ismerik és azokhoz legkönnyebben férhetnek. Ilyenek a lelkészek, jegyzők, tanítók és más falusi hivatalnokok és értelmes magán emberek.

Az ethnographia azon jó szívű édes anyja, mely éber figyelemmel viseltetik a haza minden jó vagy rossz fia iránt. Az ethnographia a haza összes lakosságának életmódján, szokásain, erkölcsien táplálkozásán. Az ethnographia kebeléből ki van zárva minden beteges lázu politikai fölfogás, de ellenkezőleg hivatása a népeket egymással szemben kibékíteni, megismertetni, egymáshoz közelebbre hozni, bebizonyítani, hogy egyik és testvérek vagyunk. Eunnélfogva ennek hajléka körét fölkeresheti bármily vallású és nemzetiségű egyén anélkül, hogy attól kellene tartania, miszerint egyéni fölfogású önértékben sértené fog.

Egyes lelkes ügybarátok a társaság érdekében már eddig is nagy buzgalmat fejtettek ki. Az ethnographia eddigi gyűjtemény vagyona nagyszámú Xantus Jánosnak a M. Nemzeti muzeum szakörének gyűjtése. Töle tudtuk meg, (Ethnographia VII—X. füz. 1892.) miszerint a társulatnak vagyona több mint 5000 leltározott, idevágó tárgy. Ezek között hazai: 1350 tárgy, melyek ekképen oszlanak: Magyar tárgy 400, német, sváb, szász 300 t., oláh 300 t., szerb, sokác, bunyevác 150 t., horvát, lienc, vend 50 t., bolgár 100 t., tót és morva 50 t. Hermann Otto detto a társulat buzgó apostola, de különösen figyelmet érdemel dr. Hermann Antal, polgári képezési tanár ez ügyben kifejtett fáradozása, az ő buzgalmának a társulat megszületése fölülte sokat köszönhet és ki minden tanév befejezésével felkötői uti baryuját és bejárja az ethnographiát érdeklődő hazai és külföldi vidékeket. Dr. Jankó János pedig a kalotaszegi magyar nép ethnographiai oldalát tárgyaló művében elénk állítja a szóban lévő nép minden mozzanatát, nemkülönben Nagy József is a „Tótok otthonával” fontos szolgálatot tett az ethnographiának, mely művet olvasva, az ember teljesen ott érzi magát a kopár Arva megye, tótestvéreink társadalmában.

Ugyancsak Xantus János indítványa a következő: A vallás- és közoktatásügyi miniszterium szólítsa föl a megyéket és autonómikus városokat, miszerint a kebelükben élő nemzetiségek ethnographiát érdeklő tárgyait gyűjtésük egybe azon célból, hogy azt a millenniumi országos kiállításra közszemlére kitegyék s kiállítás után az egész gyűjtemény egy célra felállított muzeum birtokába menjen át.

Kétséget nem szenved, miszerint ezen indítvány igen célszerű arra nézve, miszerint a társulat tudós világa elegendő anyag földolgozására könnyű módon szert tehesen, hogy kitűzött célját minél sikeresebben megvalósíthassa.

Vrabély Mihály,
verbázi tanító és Nr. T. tagja.

Törvénykezés.

Palánkai bankócsinálók bünpöre. Meg van a másodbírósi ítélet is, mely a szigorú első bírósi ítéletet nagymértékben enyhítette. A budapesti kir. tábla ugyanis a vádlottakat a büntető törvénykönyv 204. §-ába ütköző pénzhamisítás vétségében mondotta ki büntöknök. Schlagertert, Mateszt, Ruzsmant, Spiltanert, Piller Márton, Piller Antalt, Lautenbach Jakabot, Wildinget, Lotspeich Antalt és Schneider Fülöpöt 3 havi (a törvényszék 4 1/2 évi fegyházra ítélt) fogházzal, Ofner, Flock, Kukojev, Tillinger, Mettendorfer és Rumpel Pétert 2 havi fogházzal (a törvényszék 2 1/2 évi fegyházzal), Pencz, Pfaff, Pfeiffer, Krammer, Esch, Nasche, Kalte-necker, Csócsák, Boros, Haring, Brandalik, Hoehenberger, Lausch, Feltánczer, Bergmann, Dietrich, Dihr, Rohrbacher és Lotspeich Ferencet 6 havi fogházzal (a törvényszék 2 évi börtönré), Récsy, Réglér, Ritt és Köni-get pedig egy havi fogházzal büntette, valamint az összes vádlottakat a büntetés kiállása napjától számítandó két évi hivatalvesztésre és a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésére ítélté.

Közzgazdaság.

Nem lesz többé csigér meg löre. Persze hogy azért sok lesz a rossz bor ezután is, akár csak eddig volt, de igaz csigér meg löre nem lesz majd; hadat izent ezeken egy törvényjavaslat, a mely, ha célt ér, egy a magyar bor régi becsületének a megmentésén sokat fog lendíteni. Valóban ideje is, hogy gát vetessék már egyszer azoknak a visszaéléseknek, a melyek a borkereskedés terén történnék. A törvényjavaslat lényege a következő:

1. §. Mesterséges bort készíteni vagy gyártani, ugy szintön ily bort bármily módon forgalomba hozni tilos. Ép ugy tilos azokat az anyagokat, melyek mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgálnak, erre a célra és ezen a címen a magyar korona országainak területén hirdetni, vagy ugyan erre a célra és

ezen a címen a magyar korona országainak területén bármily módon forgalomba hozni.

2. §. Mesterséges a bor, ha az

a) nem kizárólag szőlőből, illetve szőlőmagból készült;

b) ha a borhoz tisztított szeszen vagy cognacon kívül viz, vagy bármely más anyagok kevertetnek.

Eperfa tenyésztés a titeli járásban.

A selyemtenyésztés érdekében üdvös határozatot hoztak a titeli csajkás kerület közséjei. Belátva, ugyanis azt, hogy az eperfa termelés egyik legfontosabb tényezője a selyem tenyésztésnek elhatározták, hogy faültetésre nagyobb területet engednek át. Így mindegyik község 6—800 □ ölnyi földet szánt erre a célra. Természetes, hogy ezzel közvetve a lakosságra is nagy haszon fog hárulni, mert hiszen a selyem tenyésztésből mégis csak szép hasznot buznak ők.

Levelezés a konzulátusokkal. A külföldön székelő több cs. és kir. konzuli hivatal megkeresésére illetékes helyről figyelmeztetik az érdekelt köröket, hogy az osztrák-magyar konzulátusokhoz intézett tudakozó levelekbe mindenkor a válasza jórét portó, magyar vagy osztrák levélbélyegeken csatolandó. Ajánlatos továbbá, hogy az érdekelt ebbeli megkereséseiket az illetékes kereskedelmi és iparkamara útján intézzék a konzulátusokhoz.

Ménvizsgáló bizottság. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület ménvizsgáló bizottsága 1893. évben. 1. Bajai járásban elnök: Latinovits Pál (Borsód). Tagok: Törk János (Baja), Ifj. Ertl János (Baja). — 2. Almási járásban elnök: Weismáhr Mihály (Kisszállás). Tagok: Halm Sándor (Madaras), Rosenberg Adolf (Almás). — 3. Zombori járásban elnök: Szemző Gyula (Zombor). Tagok: Koczár Zsiga (Zombor), Fejér Gyula (Zombor), Dr. Vadas Kálmán (Zombor), Heine Albert (Kis-Sztapár), Poppovits Sándor (Sziava), Neszmírák Ferenc (Raszina), Pilaszánovits József (Zombor), Rombay Dezső (Zombor). — 4. Apatini járásban elnök: Raichl Péter (Apatin). Tagok: Id. Ertl János (Szónta), Grüber Gyula (Szónta), Vény Márton (Apatin). — 5. Palánkai járásban elnök: Nagy Mihály (N.-Palánka). Tagok: Sztójakovits Nikó (O-Palánka), Kohn Mór (N.-Palánka). — 6. Hódásghai járásban elnök: Gróf Széchenyi Emil (Vajszka). Tagok: Trischler X. Ferenc (Hódásgh), Csiba Ferenc (Vajszka), Ertl József (Bács), Ertl István (Bács). — 7. Ujvidéki járásban elnök: Kolozsváry Sándor (Ujvidék). Tagok: Rác Gyula (Alpár), Zsigmond Göntér (Ó-Sóóv), Az ó-kéri gazd. olvasókör egy tagja. — 8. Kulai járásban elnök: Sztahulyák József (Uj-Verbász). Tagok: Városy Károly (Uj-Verbász), Biernbaum Ernő (P.-Pékla), Rombay Dezső (Zombor). — 9. Topolyai járásban elnök: Vojnits Dávid (O-Morovica). Tagok: Vojnits Simon (Zobnatica), Acésdy Béla (Topolya), Törley Gyula (Szabadka). — 10. Ó-becei járásban elnök: Zsótér Andor (Ó-Becse). Tagok: Dúngyversky István (Szenttamás), Debelyaeszky Izidor (Ó-Becse), Dúngyversky Bogdán (Szenttamás), Szonómáhr Elek (Ó-Becse). — 11. Titeli járásban elnök: Vojnits István (Titel). Tagok: Molnár Gyula (Titel), Vukovits Vazul (Káty), Spirta Sándor (Alsó-Kovil). — 12. Szabalyai járásban elnök: Mihajlovits Kornél (Zsablya). Tagok: Szerelits Péter (Zsablya), Bugarszky József (Csurogh). — 13. Zentai járásban elnök: Matkovits Lajos (Zenta). Tagok: Szobonya Bertalan (Ada), Kuglits János (Ada), Szilágyi György (Ó-Kanizsa). — Zenta városában elnök: Boromisza János (Zenta). Tagok: A zentai gazdakör 3 kiküldötte. — A tenyész bika- és kan-vizsgáló bizottság tagjai járásonként az elnökök és ugyanazon tagok. — Kelt Zomborban, 1893. évi január hó 15-én. Kiadta: Rombay Dezső, titkár.

Naptár. Január.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
27 Pént.	Arsz. sz. János	Arsz. sz. János	15 Thébai Pál
28 Szom	Margit szüz	N. Károly cs. 16	Vasas szt. Pét.
29 Vas.	A 4 Ep. Sz. F. A 4 Ep.	Valér	17 N. Antal ap.
30 Hétfő	Mártonka	Etelgunda	18 Nagy Athanáz
31 Kedd	Nolaskói Pét.	Virgil	19 Makár apát

Felölő szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

388. sz.
kig. 1893.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezt Petrovo-szellő községben elhalálozás folytán egy községi irtóki állás üresedett meg, a mely állással 400 frt évi fizetés van egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és erre kellő képességgel bírnak — hogy kérvényeiket folyó évi február hó 15-ig nyújtsák be.

O-Becse, 1893. évi január 16-án.

GOMBOS BÉLA,
főszolgabíró.

3—3

Hymen. B és kir. százados, Zomborból, a nap Viktor nagy szent Nagy-Szent Miklós

Érdekes

hogy az ottani női látogatott iskolát a érdekes művész és működni: szavalt ezredes dandárnok riska, a kintűnőnek Sebők Zsigmond Hirlap" tárcáiról, és Meák Gyula, min

A túzóltól

nesi önkéntes túzóltókéje gyarapítására mely bár anyagi sémit évit — jökevényben felülmulta. — Ebben badkai kintűnő zenekal talp alá vaít, hogy kor jutott eszébe a 10 kr, a kiadás 70 frt, felültették: 65 frt, Eremitis Vajko 2 frt, dr. Benedek 2 frt, Josty János, Eremitis Sándor, Lungovits Mihály (Oton), Benecze János (K. Berger Károlyné 75 (Ujvidék), Bajkák fot. Kersch Mihály, Ferenc (Mohol), Auericski Sándor, Gyurics krt. A felültetőknök egylet.

Szabadka és

kának volt évekké De elvették aze azóta folyton azon d üzletvezetőséget. Ugy fog. Egyik ottani lapba pesti déli vasutak üzletvezetőséget elhelyezték Lázár polgármesteri elhelyezése előtt — véleményes je

Egy család

vesztük át a következő birt jelentik Zentról. tüzben, kilenc gyerme között. A szerencsétlen Hermannak, a szidő lakásán történt meg éjjel kilenc tagból álló család dűdött. Két szobában gyermekeivel, a másik cseléd bement a nagy kezdte tisztogatni. Műndöntötte a petroleumlángra lobbant s ennek szobából a cseléd. A pet szobában és meggyújtott cselétlen alak, nem vet halált, csak akkor, mikó Sikoltozva ugrott ki az ségélyért. Az álmából s karjaiba kapta az e vele az udvarra s letete vele, a láng éledt s erő szerencsétlen nő. A férj és kimentette onnan egyik leányának az arca égési sebeket szenvedett akkor nap meghalt égési a szidő hitközség vette

Táncvigalom a

dánban. A bezdáni szervezett bizottság részben a bezdáni általános dánban, a kávéház ter 4-én zártkörű táncvigalm

Ismeretlen

kath. templom perselye egy, Keeskemétről ünnepe mintegy 20 frtot elvitt s szoknyát. Szépen megé „hivó”-nó s ismeretlen el bozár János és felesége, kodott — fogva vannak, bevallani nem akarják, bolot a nyomozásból az izben tartózkodott náluk

Ismeretlen kat

szolgabírósgaz keres egy nem tudja, hogy hova lette ebben az esztendőben a Sárközi József, Osváth Ist Born Ferenc.

Szi

Csütörtökön, január játék 3 felvonásban. Irta Kévs ilyen minden láttunk. A szellemes darabatlan cselek vígjátéka. A jól játszottak. Fűredi (De felült szerelmes; Bibari (G szerelmes; Felhervary (Bá Ferenczy (Mongerard) bá annak ifju ábrándokkal felt (Henriette) az ügyetlen kapit egymáséi lesznek; Várbidi a ki Mauri Fülöp neje lesz jól betöltöttek.

Kifogás csak a közöns Szombaton, január 21-eti neti tragédia 5 felvonásban. A Shakespeari darabot legsikerültebb. A darabról

Hymen. Póka Dezső, volt bábiezedtinkbeli cs. és kir. százados, a kit csak nem régebben helyeztek át Zomborból, a napokban tartotta meg esküvőjét Schrayner Viktor nagy szent miklósi ügyvéd leányával, Ellával, Nagy-Szent Miklóson.

Érdekes estély Szegeden. Szegedről írják, hogy az ottani női iparegylet, a mely Szegeden nagyon látogatott iskolát tart fenn, e hó 24-én, kedden, fölöttébb érdekes művész-estélyt rendez, a melyen közre fognak működni: szavalattal Bakonyi József k. a. Bakonyi ezredes-dandárnok szép leánya, énekkel Komáromi Mariska, a kettő énekesnő, felolvasásokkal Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond és Herzeg Ferenc, a „Budapesti Hírlap“ tárcáiról, zenével Zucker Simon, Szommer Endre és Meák Gyula, mindannyian szíveségből.

A tűzoltók bálja Martonoson. A martonosi önkéntes tűzoltó testület f. hó 14-én egyleti alap-tökéje gyarapítására sikerült táncvigalmat rendezett, mely bár anyagi siker tekintetében nem érte el a mult évit — jókedvben s hangulat tekintetében amaz jóval felült. — Ebben tagadhatlan érdeme van Beke szabadjai kettő zenekarának, mely oly hévvel húzta a talp alá valót, hogy a társaságnak csak reggeli 6 óra-
kor jutott észébe a hazamenetel. A bevétel volt 113 frt 10 kr., a kiadás 76 frt 45 kr., a tiszta bevétel 36 frt 65 kr., Felülizettek: Vajda Jakab Fülöp (Szeged) 10 frt, Eremitis Vajko jegyző 3 frt, Vajda Sándor (Szeged) 2 frt, dr. Benedek István 2 frt, Nagy János (Zenta) 2 frt, főt. Józsi Mladen 1 frt 50 kr., főt. Habram János, Eremitis Sándor, Priboj Endre (Szerb Keresztur), Lungovits Mihály (Ó Kanizsa), Weisz család, Papp Márton, Benzec János (Kecskemét), Kohn Jakab 1—1 frt, Berger Károlyné 75 kr., Panajotovits Anka urhölgy (Ujvidék), Bajzák Károly, Lederer Adolf, Hoós Béla, főt. Kersch Mihály, Hoós István, Törley Ferenc, Osz Ferenc (Mohol), Auer N. (Ada), Mily György, Dobricski Sándor, Gyurics György, Gavrilov Dusan 50—50 krt. A felülizetőknek ez uton is köszönetet mond az egylet.

Szabadják és az üzletvezetés. Szabadják volt évekkel ezelőt vasuti üzletvezetése is. De elvették tőle és adaadták Szegednek. Szabadják azóta folyton azon dolgozott, hogy szerezzen egy másik üzletvezetést. Ugy látszik, hogy ez most sikerült is fog. Egyik ottani lapban olvassuk ugyanis, hogy a budapesti déli vasutak üzletvezetése legközelebb Szabadjákra helyeztetik át. Lukács Béla kereskedelmi miniszter Manu-
zics Lászlár polgármestert az iránt hívta fel, hogy az üzletvezetés elhelyezésére nézve, tegyen hozzá — minél előbb — véleményes jelentést.

Egy család szerencsétlensége. A Sz. N.-ből vesszük át a következő sorokat. Megrázó szerencsétlenség hírt jelentik Zentáról. Egy család veszedelmét szobában, kilenc gyermek anyjának a halálát a lángok között. A szerencsétlen asszony irtozatos tüzhálála Neu Hermannak, a zsidó hitközség templomszolgájának a lakásán történt meg éjjel, illetve virradat tájban. A népes, kilenc tagból álló család meg aludt, mikor a baj elkez-
dődött. Két szobában feküdtek, az egyikben a nő apró gyermekeivel, a másik kisebbben a férj. Hajnalban a család bevent a nagyobbik szobába s ott a lábbelieket kezdte tisztogatni. Munkája közben a kezefejével fel-döntötte a petróleumlámpát. A kiömlő kőolaj azonnal lángra lobbant s ennek láttára ijedten futott ki a szobából a család. A petroleum lángolva ömlött szét a szobában és meggyújtotta az alvó nő ágát. A szerencsétlen aludt, nem vette észre a közelben fenyegető halált, csak akkor, mikor már lángban állott a ruhája. Sikoltozva ugrott ki az ágyból s kétségbeesve kiáltozott segítségért. Az álmából fölriadt férj rohant a szobába s karjaiba kapta az égő asszonyt. Azután futott ki vele az udvarra s letette a hóba. Azonban amig szaladt vele, a láng éldt s erős égési sebeket szenvedett a szerencsétlen nő. A férj ezután a szobába rohant vissza és kimentette onnan a családját. Ez sikerült is, de egyik leányának az arca összeégett. Ő maga is súlyos égési sebeket szenvedett a karján. Az anya pedig még akkor nap meghalt égési sebeiben. Az elárvult családot a zsidó hitközség vette emberszerető gondjai alá.

Táncvigalom a Baross szoborra Bez-dánban. A bezdáni általános ipartestület kebelében szervezett bizottság részben Baross Gábor szobra, részben a bezdáni általános ipartestület alapja javára Bez-dánban, a kávéház termeiben, folyó évi február hó 4-én zártkörű táncvigalmat rendez.

Ismeretlen templomabló. A martonosi r. kath. templom perselyeit a karácsonyi ünnepek alatt egy, Kecskemétről ünnepelni lerándult „hivó“ feltörte, s mintegy 20 frtot elvitt s ráadásul elemelt 2 minis-transzoknyát. Szépen meggyönt előzőleg az ismeretlen „hivó“-nó s ismeretlenül el is tűnt; bünrészesei azonban Lobo-zár János és felesége, — kiknél nevezett 6 napig tartó-
kodott — fogva vannak, de az ismeretlen nőnek nevét bevallani nem akarják, — állítólag nem tudják, — holott a nyomozásból az derült ki, hogy már másod ízben tartózkodott náluk hosszabb ideig.

Ismeretlen katonakötelesek. A zombori szolgabíróóság keres egy pár legény-embert, a kiktől nem tudja, hogy hova lettek, pedig be szeretné idézni ebben az esztendőben a sorozáshoz. Ezek: Hozsa Mihály, Sárközi József, Osváth István György, Tibor István, Born Ferenc.

Színház.

Csütörtökön, január 19-én „A szövetségesek.“ Vig-játék 3 felvonásban. Irta Moreau P.

Kevés ilyen minden tekintetben kielégítő előadást láttunk. A szellemes darab a tévedések, csalódások, ár-tatlan cselek vigjátéka. A szereplők mind kedvvel és jól játszottak. Fűredi (De Mauri Fülöp), a több ízben felsült szerelmes; Bihari (Gaston, kapitány) az ügyetlen szerelmes; Fehérvári (Badinois) a „hírlap“, pletyka; Ferenczy (Mongerard) öreg férj; Szabóné (Athenaise) annak ifjú ábrándokkal felt öreges neje; Laczkó Aranka (Henriette) az ügyetlen kapitány szövetségese, kik végül egymáséi lesznek; Várbídi Rózsa (Caire) naív leánya, a ki Mauri Fülöp neje lesz; — jó szerepeiket mind jól betöltötték.

Kifogás csak a közönség ellen lehet. Szombaton, január 21-én „Julius Caesar.“ Törté-
neti tragédia 5 felvonásban. Irta Shakespeare.

A Shakespearei darabok előadásai közt ez volt a legsikerteltebb. A darabról — bizonyos szempontból te-

kintve — lapunk jövő számában szólunk. — Julius Caesar-nak nem épen főszerepét Gyarmati adta elég jól. Két jeles alakítás volt: Rakodczay Cajus Cassiusa és Bihari Marcus Brutusa, Marcus Antonius Fűredi volt. A Caesar holtteste fölött tartott remek beszédben több helyütt nemes hévvel, s számító, tettetett közönnel szavalt, csak azt a finom gunyt, a melylyel Brutus és Cassius derék becsületes voltát emlegeti, nem fejezte ki eléggé. A két kisebb nő szerep közül Laczkó Aranka Portiáét, Brutus nejét, jól adta. Az egyes csoport-jelenetekben most is fordultak elő izléstelen túlzások.

Közönség közepes számmal. Utolsó Shakespearei előadás lévén, nem mulaszt-hatjuk el, hogy elismeréstünk és köszönetünk ne nyilvánítsuk Rakodczay igazgató urnak e klasszikus re-mekek színrehozataláért, melylyel oly nemes élvezetet nyújtott közönségünknek, a mihez hasonlóban kevés vidéki igazgató részesíti közönségét.

Vasárnap, január 22-én először, fölemelt helyárak-kal „A szultán.“ Operette 3 felvonásban. Irta Verő György.

A fővárosban kedvelt operette nálunk nagyon kis sikert aratott. A darab meséje nagyon vékony, zenéje kellemes, de az előadásban nem érvényesült. — Szelim szultán (Szende Anna) nem tud szeretni, vagy inkább nem találja meg azt, a kit szeretni tudna; míg nem megismeri Roxalanét (Mészáros Kornélia) s boldog lesz. Mindkettőnek voltak csinos énekszámait. A tapsból még Béres Mariskának is kijutott egy, a Naggyal kellemes hangon énekelte kettősért. Fehérvári, Ferenczy, Pesti mókái nevetelők voltak.

Közönség szép számmal.

Jutalomjáték. Ma, kedden, Fűredi Bélának jutalomjátékául „Egy szegény ifju története“ c. kitűnő színű adatik elő. Fűredi egyike a társulat legintelli-gensebb tagjainak, kibén szép tehetség, sok buzgalom és a színi pályára való komoly hivatottság lelkes idea-lizmussal párosulva lakozik. Fűredi játékával a natura-listikus iránynak következetes híve, ami mai szerepében teljesen érvényre fog jutni, s ezért ajánljuk a mai elő-adást a nagy közönség figyelmébe.

Jutalomjáték. E hó 28-án ismét jutalomjáték lesz. Ez alkalommal a társulat derék baritonistája kerül sorra. Előadják javára „A kékszakálú herceg“ című Offenbach-operettet. A jó darab is, meg a jutalomjátéki minőség is hihetőleg nagy közönséget fog vonzani, annál is inkább, mert ez lesz az utolsó operette-előadás ebben a szezonban és Szabó is megérdemli a jó jutalomjátékot.

Utolsó hetiműsor. Ma kedden, Fűredi Béla jutalomjátékául: „Egy szegény ifju története.“ Szerdán: „A szultán.“ Csütörtökön: „A tékozló apa.“ II. Dumas Sándor eme drámája szintén osztozik testvérei dícsőségében; a mult héten vette műsorára Molière háza. Pedig 33 éve már, hogy a közönség e művet, a párisi Gymnase-színházban megismerte; néhány évtized pedig óriási idő egy-egy színpadi műnél, hát még ha avangálásról van szó! A párisi kritika pedig azt mondja, hogy a „Père prodigue“ ma is úde, ragyogó mű, képes az ifjabb szer-zőket féltékenyvé tenni. Szombaton, Szabó József ju-talomjátékául: „A kékszakálú herceg“ (operette). Vasár-nap: „A fehér rózsák“ (énekes bohózat). Hétfőn, január 30-án, Rakodczay jutalomjátékául: „A kegyenc“ (gróf Teleki híres szomorujátéka). Ez lesz az utolsó előadás.

A felsővárosi óvodaegyesület mulatsága.

(Január hó 21-én.)

A dr. Bruck Arminné védnöksége alatt szép sikerrel működő felsővárosi óvodaegyesület e hó 21-én a „Va-dászoktúr“ szálloda termeiben táncal egybekötött hang-versenyt rendezett, mely — dícséretére a bajos védnök-nőnek, Vinter főhadnagy fáradhatlan rendezőnek s a kedves közreműködőknek, — igen jól sikerült.

A hangverseny első pontját a „Tell Vilmos“ féle nyitányának 8 kére való előadása képezte. A közremű-ködők: Kaufmann Ilonka, Kramer Irén, Schöffler Róza, Schlieszer Ella kisasszonyok biztos és erőteljes játékkal pompásan betöltötték nehéz feladatukat.

Ezután Flesch Fanny k. a. lépett az emelvényre s előadta Szécsi Ferenc ismert és kedvelt „Bál után“ c. monológját, még pedig igen szép tehetségre való routineval és sokszor egészen jól esettel színezéssel. A monológért viharos taps jutalmazta a kisasszonyt.

Majd Kramer Irén k. a. énekelte egy áriát az „Ör-dög Róbertől“; a kisasszony ügyes énekét s terjedel-mes szép hangját, mely iskolázás által a műkedvelő mér-tékét jóval túlszárnyalhatja, nagy élvezettel hallgatta a közönség. Az újrásókra a Cigánybárból „Saffi dalát“ adta még elő a kisasszony érzétteljesen.

Spitzer Berta kisasszony Illosvay Hugó pompás humoru „Férjhez menjek“ c. monológját adta elő, álta-lános derűtlenségben tartván a közönséget. A kisasszonyt elegáns s ügyes szavataért természetesen lelkesen meg-tapsolták.

Ezután a helybeli szintársulat egyik primadonnájá-nak, Szende Anna kisasszonynak és Kramer Irén kis-asszonynak egy kettőse következett. Pompásan énekeltek a „Troubadour“ egy duettjét; majd Szende k. a. énekelte mély érzéssel egy dalt „Mignonból“ s ráadásul a „Volt nekem egy szép szeretőm“ című ismert magyar dalt adta elő.

A hangversenyt Brahms „Magyar táncok“ (8 kezes) c. műve zárta be. Az előadó kisasszonyok: Kaufmann Ilonka, Kramer Irén, Schöffler Riza, Schlieszer Ella ismert ügyességüknek adták itt is jelet.

A hangversenyt tánc követte, mely reggelig tartott.

Verses meghívó.

A „Kulai Dalárda“ a következő rigmusokban in-vitálja a publikumot az 1893. évi február hó 13-án este 8 órakor a kulai „Hungária“ szálloda nagytermében tartandó álaros, jelmezes, bohózatos előadásához.

Tánc, örömről szóló Nem is himez-hámoz Hirt viszek hozzátok Meghallgatja szómat Dícső Karneválhoz Mulatásra vágyó Beáll katonának. Tisztes honpolgárok.

Azért ki az esztét Válogatás réme S szívét rendben tartja Ne okozzon gondot Rajta hát, előre! Marsch! ad acta rakja. Legények, leányok.

Kizárva csak a kit „Csufolnak“ hogy ember Válság perce lézzen Midőn — bátran bidd el — Öreg napunk éppen Pápuaknál delei.

Február havának Vitéz bajnokoknak Tizenharmadika Pusztítás a vágya Döntő végszatánknak Öldöklő szerszámnak Győzedelmünk napja. Hallik csattogása.

Casínó termében Durrannak a dugók Esti 8 órára Köröznek a tálak Nyüzsiség harca készen Hosszynyaku flaschkók Hadviselők árja. Reánk kacsingatnak.

Kezdődik a csata Adóz konyha s hordó Harsona fölzendül Pecsényék' és borok' Csalogató táncra Szívet fölvidítő Vig táborkunk perdül. Más ily ékes dolgot.

Bombaként reptülnek Minek is folytatnám Bájós szemsugárak Se hossza se vége Fülhevülő szivek Ilvent nem láthatasz, tán Lángokba borulnak. Három vármegyébe.

Közbe-közbe hangzik Elmondom a végét, Daloknak csodája Hiszen tudod, ugy áll, Széles földön nekik Bebocsátó jegyért Nem akadna párja. Két korona dukál.

Lesz ott rokkant, néger Ki ezek utána Macska, fűrj, trianli Nem jön, üljön — mondom Kakuk, dob, chinézer Csenben a kuckóba S Isten tudja még mi. Maradjon csak otthon.

Törvénykezés.

Bankóhamisítók. Ujvidéken bankóhamisító bandának jutottak a nyomába megint. Romics István pétervárad i korcsmárost még a nyár folyamán letartóztatták Bécsben és pedig bankóhamisítás miatt, s a mitrovici kir. törvényszéknek adták át. Kihallgatásakor néhány ujvidéki lakosra is terhelőleg vallott, sőt azt állította, hogy a sajtó maga is Ujvidéken léteznék a Petöfi-utca egyik házában. Néhány héttel ezelőtt maga a mitrovici kir. ügyész, Simonovits, ájtott Ujvidékre s az ottani bíróság segédkezést vette igénybe, de semmire sem jöttek rá. A napokban a zágrábi vizsgálóbíró sze-mélyes közbenjötté mellett, a ki egyuttal rendőri fede-zettel magát Romicsot is áthozta, az ez által közölt adatok nyomán azután letartóztatták Petrovits Karó nevű egyén, ki annakelőtte Péterváradon volt, szintén korcs-máros, s állítólag Romicsnak büntására. Petrovicsot ágyasának lakásán fogták el s mindjárt újabb adatokat szolgáltatott. Ezek alapján pénteken délelőtt 10 óra tájban Radányi vizsgálóbíró, Vukovits rendőrkapitány kíséretében Miser Pál nevű háztulajdonos lakásán meg-jelent s ott házkutatást tartott, még pedig meglepő eredménnyel. Megtalálták magát a gépet, mely nem egyéb, mint egy közönséges jó nagy autograph-gép. Egy része a padláson, másik része a pincében és színbent volt. Matricokat nem találtak, de igenis készíltetlen hamisítványokat. Tízeseket és ötveneseket. Persze mindjárt letartóztatták, feleségét pedig, mert gyermekágyas, csak rendőri felügyelet alá helyezték. Miser jómódú ember, s ez ideig a helybeli szappangyárnál felügyelőként volt alkalmazva. Miser kimondása után azonban déli 12 óra-
kor Kovács Istvánt az ujvidéki törvényszék egyik kéz-besítőjét is letartóztatták, mert ő volt az, ki a gépet Budapestre a banda részére bevásárolta. A bünszövet-ség szálai Futtakra is kiterjednek s ezért Radányi vizs-gálóbíró Futtakra is átmert.

A kit ártatlanul itéltek el. Tavalgy nagy szenzációt keltett Drakulits Sándor goszpodincei községi rendőr esete, a kit egy gyilkossági bűnpörben a két alsóbb bíróság felmentő ítélete után a kuria 15 évi fegyházra ítelt. A boldogtalan ember váltig erősítgette az ártatlanságát, a börtön ajtói persze becsukódtak mö-götte. Hatodfél esztendőt töltött már Drakulits a fegy-házban, a midőn Samsal Katica, ki az első végtárgya-láson azt vallotta, hogy férjét az ő felbélésére Draku-lits gyilkolta meg, a megújított perben tartott vizsgálat során bevallotta, hogy a bűntársá ártatlan és csak azért vádolta, mert ezzel könnyíteni vélte a maga baján. Erre újabb végtárgyalást tartottak és — mint első ízben is — ugy az ujvidéki törvényszék, mint a szegedi kir. tábla Drakulitsot fölmentette. A kurian a napokban fogják tárgyalni az ügyet.

Közgazdaság.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ma, kedden, d. u. 1/2 5 órakor a saját helyiségeiben közgyűlést tart.

A szélmalomok a mezőgazdaságban. Az amerikaiak még a szélmalomok dolgában is föllümlenek bennünket. Náluk is nagy szerepet játszik a szélmalom. Az amerikai szélmalomokat az utóbbi években lényegesen megjavították, ugy hogy megindításukra a leggyengébb légmozgás is elegendő. Egy jó amerikai szélmalom, mely a gazdasági épület tetején van elhelyezve, a tökebefek-tetésen kívül csekély vagy semmi költség mellett a leg-
különbözőbb munkákat végzi, mint szivattyuzást, szecska-és répavágást, tengeri morzsolást és tisztítást, sőt cséplést is. Öntözésre a szélmalomok kevésbé használják (babár e célnak is megfelelőnek.) mert a légmozgás egyenletlensége folytán az öntözős is szabálytalanul működnek, minthogy a szántóföldre egyszer kevés, más-szor pedig sok víz vezetettnek. Ellenben nagyon használ-hatók e malmok akkor, ha a vizet a kutakból öntözési célokra szivattyuzzák ki vagy a warhák itatására egy viktartóba vezetik. Itt a szél mindig kihasználható, a szélmalom éjjel éppen ugy dolgozik mint nappal és nem szükséges se tüzet, se felügyeletet. A hol a kertek részére víz szükséges, ott Amerikában mindenütt ilyen malmokat találunk. De még van sok más dolog, a mihez a szél-malmok erejét a mezőgazdaságban fel tehet használni. Blyth tanár a glasgowi tudós társasághal nem régebben

előadást tartott, mely alkalommal utalt arra, hogy mily értékesek lehetnek az amerikai szelmalmok a gazdaságokra nézve villamos világítás előállítására céljából és leirt egy kísérletet, melyet egy gazdasági épületnek szeléro által való villamos megvilágítására tettek. Jó szelérrel egy fél nap alatt a dinamó-gép annyi villamos-ságot állított elő, hogy négy éjjel elég volt. Azonkívül a szelmalmokat még mindig más gépek hajtására is fel lehetne használni.

Szerkesztői üzenetek.

Kövil. A hosszú levélből azt vesszük ki, hogy önököt az illető hír kellemetlenül érintette. Pedig tévednek, ha azt hiszik, hogy azzal a legkevésbé is le van „alázva” valaki; egyáltalán rosszul méltóztatott föl foglani a dolgot; nem tendenciózus az a közlemény egy esőppet se, hanem — úgy vesszük észre — önök túlzékonyak és azt hiszik, hogy az illető sorok írja bántani akarta önöket. — Sajnáljuk, hogy nem közölhetjük a terjedelmes levelet, de nem tehetjük, mert 1. hosszú és mert 2. gorbomba kitételek vannak benne. Egyébként pedig pax nobiscum.

Naptár. Január.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
24 Kedd	Timotheus p.	Timót	12 Taciana
25 Szer.	Pál ford.	Pál ford.	13 Hermil
26 Csüt.	Polyk, Paula	Polykarp	14 Szabbas érs.
27 Pént.	Arsz. sz. János	Arsz. sz. János	15 Thébai Pál

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-üggyéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ÁNDOR.

Nyilvános köszönetet mond a boldogult Rónay temetésén megjelenteknek a gyászoló család.

NYILTTÉR.)

Tekintetes szerkesztő ur!

Hazáról hosszabb idő óta távol lévén, egy barátom magánleveléből veszem a hírt, hogy b. lapjának távollétem alatt megjelent egyik számában Jellman József apatini közsegi jegyző, Windisch százados és Lang járásorvosnak egy nyilatkozatát közlése tevéen, azt az állítást, mintha ő hazassági engedélyek tárgyában Gromon államtitkárnál járt volna, tagadásba véve, engem rágalmazónak deklarál.

Hát bizony ez igen sajnós dolog, midőn egy közsegi jegyző a nyilvánosság elé lépve, saját kerülletének országos képviselőjét ily rút megtámadással illeti s még csunyább dolog, ha oly magas állású egyének személye, mint az igen t. államtitkár uré, — vonatik be a birlapi polemiaiba.

Ez okból engedje remélnem igen t. szerkesztő ur, miszerint nemcsak a saját reputációm megvédése tekintetéből, de annak megvilágítása okából is, hogy miként került a t. államtitkár ur neve is e piszkos ügybe? e soraimnak is becses lapjába helyt adni fog.

Múlt évi november hóban megjelent mintegy 8 hadköteles, két évi szolgálat után tartós szabadságra bocsátott apatini fiu nálam azon panasszal, hogy ők nőtlenül óhajtván, a házassági engedélyek végett a közsegi jegyzőnél voltak; kérvén őt ennek kieszközölése végett, — ki azonban a legszegényebb sorsutól is oly nagy taksát (50 frt) kért, mint fizetni nem képesek, — s azért most mar engem, mint képviselőt kértek arra, hogy járjak én közbe az ezredparancsnokságnál.

Látván ezeknek kérelmük jogosságát, kijelentve, hogy a kész kiadásom megtérítése esetében a szószólást elvállalom, a kérvényeket nekikben benyujtom.

Miután azonban a házassági engedély iránt oly nagy számban jelentkeztek az egész ezredtől, hogy ez az ezredest felháborította; azért azokat kivétel nélkül elutasította. — En azután az élő szóval nyert információ folytán e fukát második kérvényük elutasítása után akként nyugtattam meg, hogy várjanak az év végéig s akkor el fog dőlni, kik lesznek további szolgálatra behívva s a kik otthon maradnak, elnyerik az engedélyt is.

A fiuk ekkor már 3-szor ki voltak a templomba birtetve s mint egyszerű földművesek, ezen állapotot szegénynek tekintve, kapóra jött nekik a jegyző azon nyilatkozata, hogy ő két-három nap alatt még mindig kész az engedélyt kieszközölni. — Természetes dolog s könnyen el lehet tehát gondolni, hogy most már még a nagyobb áldozattól sem riadtak ezek vissza s kérve kértek a jegyzőt ígéretének bevalására. E felek meg ekkor is előbb tölem kértek tanácsot, mi tevéők legyenek, s még magam is javasoltam nekik, hogy menjenek, kísértsek meg, talán a jegyzőnek van egy hatalmas protektora, ki által celt érnek.

Ez történt egy vasárnapon napon s a reá következő kedden a jegyző, a bíró és én Budapestre jöttünk mint küldöttség a közsegi határában fekvő kincstári erdő megvétele ügyében.

Mielőtt a jegyző felutazott volna, néhány sorban olyatén képen nyugtatta meg írásilag a megboldogult plébánost, miszerint ha Budapestről sürgönyözni fog, ugy az engedélyek zsebében lesznek. Ezen sorait én és rajtam kívül igen sokan olvasták.

A jegyző azután szerdán délután Budapestről ezt sürgönyözte: „Hesz úgy rendben, Grosz függőben szombathig.” Erre a plébános Heszt esztűrtőkön meg is eskettette, lévén előbb tanácsért többek között a főszolgabíró urnál is arra nézve, hogy mitévő legyen?

Pénteken a jegyző és bíró baza érkezvén, személyesen elmentek a plébánoshoz még egy esküvel s itt élő szóval hivatalosan erősítették azt, hogy minden rendben van és erre a plébános a többit is megeskettette. — En szombaton délután érkeztem baza, a délutáni órákban, éppen akkor időztem a plébánosnál, amidőn Jerger káplán ur betoppant hozzám s kérdi, hogy miután az utolsó pár is jelentkezett, megeskettesse-e? Igy került velem szóba az ügy s ekkor mondtam én

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

a plébánosnak azt, hogy ő egy rút reászedésnek az áldozata.

Puck plébános erre szóról szóra ezeket : mondotta „Édes komám uram, most már ne vegye rossz néven, de én nem tudom kinek higgyek? a jóbarát szavainak, avagy a hivatalnok hivatalos kijelentésének, a kiról maga a főszolgabíró ur is a tanács kikérésnél azt mondtotta, miszerint nehéz kételkedni még a stűrgönyben is, mert hiszen a közsegi jegyző állítja ki katonai ügyekben a a legfontosabb és legnagyobb horderejű okmányokat. — Tudja mit? írjon fel az én nevemben az ezredesnek s kérdezze meg, mivel áll ez az ügy? E kérését teljesítettem is és harmadnap megjött a válasz, hogy az ezredes senkinek engedélyt nem adott. Itt megjegyzem még azt is, hogy a jegyző szerdán sürgönyözött már, de ez ügyben ő még senkinél nem volt; hanem csakis esztűrtőkön délbén volt fenn a bíróság az ezredesnél, amikor már Hesz esketése meg is történt.

Midőn én az ezredes levelet a bold. plébánosnak átadtam elolvasásra, ijedtében magánkiült volt és épen megnyugtatóra én tanácsoltam, hogy a nevezett jegyzőt komolyan hívja fel, miszerint az engedélyeket adja ki, — amelyekre ez idő tájt neki pláne már azt mondtotta : hogy itt vannak.

Puck plébános tehát ismét hozzá fordult, s ekkor mondotta Jellman, hogy ő Gromon utján eszközölte azokat ki. — S most meg azon kérelemmel jött hozzám, hogy írjak fel Gromonnak is, mert tisztába akar jönni, mielőtt vizsgálat lenne ellene indítva. — E kérését is teljesítettem. — Gromontól is megjött postafordultával a válasz, hogy ő Jellmant sem nem látta, sem tőle levelet nem kapott.

Szombati napon jött meg a levél és vasárnap akarta a plébános a két levelet a közsegházán felolvasztatni. Ezt azonban nem érte meg; mert vasárnap reggel megölte őt a szivszélbűdés. December hó derekában azonban annyiféle verzió keringett ez ügyben a közsegi lakosság száján, hogy én kénytelen voltam december hó 16-án egy nyilt levelet választóimhoz kibocsátani. Múlt évi december hó utolsó napjaiban, ugy gondolom 24 én megjelentek nálam abból kifolyólag Windisch százados és dr. Lang járásorvos urak.

Megjelenésük okát és célzatát azonban oly bizalmas formában adták elő; — nevezetesen ők határozottan csakis azon körülményre nézve kértek „felvilágosítást”, valljon, kitől hallottam én azt, hogy Jellman Józsi (szóról szóra) Gromon államtitkár utján szándékolta az engedélyeket megszerezni? hogy én ily bevezetés után nem láttam szükségét annak, hogy akár segédeket nevezek, akár tanukat hívjak be.

E felkérésére elmondtam nekik mindezt, a mit itt leirtam és felolvastam nekik a két levelet, és elmondtam nekik még azt is, a mit később előadandó vagyok. — Hangsúlyoztam előtűtt azt, hogy engem a plébános felkért arra, hogy a fennevezett két urnak írjak — és ez a két levél tartalmából ugy az én leveleimnek birtokában lévő fogalmazványok tartalmából is elég világosan kiderül.

Es ezek után biztelteltem kértem, valljon, ha a bold. plébános fel nem kér, hogy én az ezredes urtól kapott válasz után Gromon államtitkárnak írjak, — mi okom lett volna épen ő hozzá fordulni? S miért nem Vojnits, vagy más képviselőhöz; kihez tudomásom szerint szokott egyik másik ügyében fordulni, amin különben bizonyára senki megittőközi nem is fog.

De hát Jellman Józsi azt hiszi, hogy a koronatanu, Puck István meghalt, most már egyszerűen letagadják, hogy Gromonnál járt s a képviselőt pellengére állítja.

Csak hogy van még egy másik koronatanu és ez maga Gromon Dezső államtitkár ur, a kinek személye iránti tisztelet dolgában nem állok Jellman Józsi háta mögött s most is bizonyára én vagyok az, ki jobban sajnálom nálánál, hogy becses személyét ily rút polemiaiba még csak belevonni is kénytelen vagyok. Megmondtam én ezt a nálam járt küldötteknek is, figyelmeztetvén őket arra, hogy nem tanácsolom az államtitkár urat a dologba belekevernem.

Tény ugyanis az, hogy Jellman arról, hogy én az ezredes és Gromon urnaknak írtam és tőlük már a választ is birom, mit sem tudott.

A plébános szoritása folytán azonban körmére égvén a dolog, tényleg a Puck plébánosnak tett kijelentést beváltandó, felzónázott Budapestre és egyenesen Gromon Dezső urhoz állított be, felkérve őt ezen engedélyek kieszközölése tárgyában nyujtandó pártfogása iránt.

Levelemre való hivatkozással az államtitkár ur azonban őt elutasította, s megvagyok arról győződve, hogy az én levelem nélkül is így járt volna Jellman; ez eléggé kitűnik a nekem válaszul irt leveléből is.

Jellman látogatását követőleg néhány napra találkoztam a Házban a t. államtitkár urral s ő párbeszéd közben szóról szóra ezeket mondotta: „Volt nálam e napokban Jellman s felkért a házassági engedélyek dolgában a pártfogásra, én azonban őt categorice elutasítottam.”

Ime tehát innen is tudom, hogy Jellman csakugyan alkamatlanokodott Gromon államtitkár urnál, s hogy ő csak később ment titokba oda, a hol szegény boldogult plébánosnak tett állítása szerint már volt, vagy kellett volna lennie; ez állításom igazságán mit sem változtat, sőt éppen azt bizonyítja, hogy a terve csakis ez lehetett elejétől fogva, s hogy tényleg a plébánost ezzel ámíthatta.

Ezekután pedig én Jellman apatini jegyzőnek még mindig nem osztok őt megillető titult, mert vele szemben, — kit szellemileg nem tartok képesnek még arra sem, hogy azt a néhány sort, mit ezen b. lapnak kérdéses számban közölt, — ő maga önállóság irnokainak segítségére nélkül megfogalmazza, birlapi polemiaiba nem iteletere bizom ezt, hogy döntse el; ki a rágalmozó? s a megye sorsát intéző faktorok kötelességére bizom pedig azon kérdés megoldását: vajjon hová vezet ez, ha ilyen igen is korlátolt képzettségű közsegi jegyző megtorlás nélkül huroolja meg az államtitkár és kerülte képviselőjének személyét a nyilvánosság előtt?

Magamat egyébként t. szerkesztő ur! jó indulatába ajánlva vagyok öszinte tisztelője

Budapest, 1893. január 21-én

Dr. Kék Lajos,

orsz. képv.

Zombor, Bittermann Ándor könyv- és könyvnyomdája.

HIRDETÉSEK.

Csirszka Konrad

fűszer- és vaskereskedésében

BEZDÁNBAN

egy a fenti szakmákban kellő jártassággal bíró

jó magaviseletű segéd

3-1 azonnal alkalmazást nyer.

Folyamodók a fenti céghez forduljanak.

Vendéglő bérbeadása.

A „Szarvas”-hoz címzett szabadkai vendéglő, — mely négy vendégszoba (külön két szoba a vendéglős részére), konyha, pince, padlás s más mellékhelyiségek és 70 lóra való istállóból áll, 1893. évi ápril 24-től az az Szt.-Györgyútól kezdve három, esetleg több évre is kiadó. — Bővebb értesítést nyujt

Lichtneckert Károly,

a „Szarvas” vendéglő tulajdonosa,
Szabadkán.

388. sz.

kig. 1893.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Petrovo-szellő közseghen elhalálozás folytán egy közsegi írnokei állás üresedett meg, a mely állással 400 frt évi fizetés van egybekötve.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtvák és erre kellő képességgel bírnak — hogy kérvényeiket folyó évi február hó 15-ig nyujtsák be.

Ó-Becse, 1893. évi január 16-án.

GOMBOS BÉLA,

főszolgabíró.

3-2

Házbérbeadás!

A Flórián-utcában levő 443-ik sz. alatti lakház, melyben 5 szoba, zárt folyosó, konyha, cselédszoba, éléstár, három pince, mosó konyha, legénységi szoba, 4 lórai istálló, kocsiszin, faraktár s tágas udvar van

folyó 1893. évi május hó 1-étől

bérbe vehető.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

BITTERMANN ÁNDOR.

30. szám.

kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Az 1. sz./közgy. 1891. közsegi szabályrendelettel a törvényhozás, illetve törvényhatóság intézkedéséig szervezett közsegi rendőrség létszámában lekötésén folytán megüresedett, o. é. 400 frt évi fizetéssel egybekötött gyalogrendőrvezetői állásra ezenel pályázat hirdetetik.

Pályázó által igazolandó, hogy:

- a) magyar honpolgár;
- b) végkötelezettségének megfelelt, 24. életévét betöltötte az 50-iket pedig el nem érte;
- c) fedhetlen erkölcsi, teljesen rovatlan előéletű;
- d) teljesen egészséges;
- e) irni, olvasni tud, s a közseghen divó nyelvet bírja, ezenkívül megkivántatik a magyar nyelvnek szó- és írásban való oly tökéletes bírása, hogy az előirt írásbeli teendőket biztosan végezhesse.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik.

1. Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek és kiszolgált állami csendőröknek.

2. A hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek.

3. Kifogás nélküli rendőrségi szolgálatban (nem felelős óri minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.

Végül előnynek tekintetik minden körülmények között a szolgálati magyar nyelvnek szó- és írásban való bírása, valamint a nőtlenység.

Fenti körülmények és előnyök közokirattal igazolandók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítványokkal olykép igazolandó, hogy a szellemi és physisikai állapot és a főbb érzékeknek, hallás és látásnak teljes bírása is kitűnjék.

Pályázati kérvények fenntiek szerint okmányolva alulirt előjárásúknak f. évi február 7-ig bektűlendők.

A ruházatot a rendőr sajátjából tartozik fedezni, a felszerelést a közsegi adja.

Bresztovácson, 1893. január hó 7-én.

Zányi Félix,

jegyző.

Engert József,

II-od bíró.

Egész évre
Fél évre
Negyed évre

A lap szelle
illető külden
szerkesztőnek
a laptulajdon
dendő

Egyes szám ára

Korlátolt

Magyarország korlátolt forgalmu melyek a közforg vannak véve; a szemben a szabad területtel, melynek dája lehet.

A liberális reskedés és szabad elítelik a föld me az egész ország g ugyan egyes család érdekeinek megóva szág összalkosságá emelkedik az egyé

Kétségtől nösen a korlátolt van nagy számban nevezünk. Hazánk birtok, a kiválóbb mindegyikének kez felállítására se a k vényhozás nincs va

Bethlen Andrá miniszterium e tárg nulságos munkát ad látolt forgalmu birt ország területének oszlása. A mű be nagy fáradsággal h helyes csoportosítás fog olvasni nemcsak általán minden, gaz deklődő. A munka e a korlátolt és korl majd összehasonlita mainak e nemü visz részletez mindent.

Magyarországra vetkezők:

1. Kincstári bi
2. Vallás és k
3. Vasutak birt
4. Hitbizomány
5. Testületnek

közbirtokosok, egyes

A „BÁCS

Olykor ne
Ha pe
Hón. kő
Lángol

S korál
Ha sz
El-csír
És elfi

Ne rejtes
Köbeld
Fogad el
Ajkim s

Mely hön
A köny
— Főrró
Csillag

UTAZÁS

Irta

A nép gyülekszik alsóbb polgári rendből, „népkertbe.” De öszinté közt egyetlen egy sincs, volna, mintha mindannyian nyok lennének. Nálunk a